

**SAVREMENO
POLJSKO
SLIKARSTVO**

SAVREMENO POLJSKO SLIKARSTVO

ORGANIZATORI IZLOŽBE:

CENTRALNA UPRAVA UMJETNIČKIH IZLOŽBI, VARŠAVA

GALERIJA »STUDIO«, VARŠAVA

**REPUBLIČKI ZAVOD ZA MEĐUNARODNU NAUČNO-TEHNIČKU I
KULTURNO-PROSVJETNU SARADNJU SR BOSNE I HERCEGOVINE**

**REPUBLIČKI ZAVOD ZA MEĐUNARODNU NAUČNU, PROSVJETNO-
-KULTURNU I TEHNIČKU SARADNJU SR CRNE GORE**

**REPUBLIČKA KOMISIJA ZA KULTURNE VEZE SA INOSTRANSTVOM
SR MAKEDONIJE**

**UMJETNIČKI PAVILJON COLLEGIUM ARTISTICUM
SARAJEVO, 4—19. juna 1979.**

**МУЗЕЈ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ
СКОПЈЕ, 28. јуни — 18. јули 1979.**

**MODERNA GALERIJA
TITograd, 5—25. septembar 1979.**

PREDGOVOR

Ova izložba prikazuje u skraćenom obimu današnje stanje u poljskom slikarstvu. Prisutna su ovde slikarska ostvarenja umetnika iz raznih sredina i različitih generacija — od senjora poljske likovne avangarde Henrika Staževskog (Henryk Stazewski), koji je kao slikar aktivan sve do današnjeg dana — do slikara najmlađe generacije.

Očigledna povezanost koja postoji između poljske likovne umetnosti i najmodernijih svetskih likovnih struja rezultat je direktnih veza koje su uspostavili posle drugog svetskog rata poljski umetnici sa glavnim centrima likovnog stvaranja u Evropi. Isto tako bilo je tu značajno održavanje sve širih kulturnih odnosa Poljske sa drugim evropskim zemljama.

Istovremeno ima i specifičnosti i osobenosti u celom poljskom savremenom slikarstvu koje nije uvek lako umetnički definisati. Njihov je izvor u tradicijama poljskog romantizma, simbolizma i ekspresionizma.

U periodu između dva rata u Poljskoj se pokušavao stvoriti vlastiti koncept umetničke avangarde. Takođe, za današnju vrednost naše likovne umetnosti značajan je bio uticaj poljske varijante post-izmresionizma, koji je kod nas primio naziv »kolorizam«. Pripadnici ove slikarske struje pokušavali su da prenesu na mladu posleratnu generaciju svoju visoku slikarsku kulturu.

U nekim radovima zapaža se uticaj primitivne umetnosti koja je u Poljskoj takođe prisutna kao izvor inspiracije kod profesionalnih likovnih umetnika.

Jedna od specifičnosti današnjih poljskih likovnih umetnosti je njihova spektakularnost, skoro kao scenske manifestacije, njihova povezanost i srodnost sa pozorištom. Statički »environment« jednog trenutka se menja u stvarnu, dinamičnu manifestaciju. I nije to isključivo zbog uticaja hapeninga. Počev od celokupnog vizionarskog umetničkog dela slikara i pesnika Stanislava Vispjanskog. (Stanislaw Wyspański, 1869—1907.), kroz pune ekspresije pozorišnog dela slikara Stanislava Ignjatija Vitkjeviča (Stanislaw Witkiewicz, 1885—1939.) i ilegalno pozorište slikara Tadeuša Kantora (Tadeusz Kantor), iz doba nemačke okupacije u Krakovu — sve do današnjih pozorišnih predstava tog istog Kantora i celokupnu umetničku aktivnost Juzefa Štajne (Józef Szajna) jako vezanog za pozorište slikara, scenografa i reditelja — poljsko slikarstvo XX veka bilo je i ostalo znažno prožeto pozorištom.

✱

Naslov ove izložbe je »Savremeno poljsko slikarstvo«. Međutim, mnoga dela iz prezentirane kolekcije ne mogu se računati kao ono što se nekada podrazumevalo kao umetnička slika.

Jer slika kao likovna vizija stvarnosti može da postoji u imaginarnom, čisto izmišljenom prostoru. Ili može da se širi u stvarnim dimenzijama građenim kao prostor, od konkretnih predmeta. Primer ovog drugog načina ostvarivanja slike su dela Juzefa Štajne (Józef Szajna), Juzerfa

Lukomskog (Józef Lukomski).

Juzef Štajna: slikar, scenograf, pozorišni reditelj. Kao likovni umetnik bavi se profesionalno ne samo jednom već nekoliko vrsta likovnih umetnosti, čije se granice kod njega ocrtavaju oštro. Njegove pozorišne predstave pune su slikarstva. U njegovom slikarstvu ima puno elemenata scenske drame.

Stare cipele, fotografski snimci, krpe i pocepana odela, lutke — izgorele, polomljene, pocepane, prljave i kaljave — sve je to postalo simbol čovekove sudbine. Međutim, ovakav katastrofizam nije se rodio na osnovama teoretskih razmišljanja. On je uslovljen konkretnim istorijskim događajima, prisutnim u biografiji samoga Šajne, događajima koji se mogu iskazati najjednostavnijim rečima: rat, okupacija, koncentracioni logor u Ošvjenćimju. Ovim temama posvećena je umetnička prostorna kompozicija »Reminiscencije«, koja je prikazana na Bjenalu u Veneciji 1970. god. I još jedno delo, koje je u neku ruku nastavak »Reminiscencija« — sa naslovom »Replika«. Na ovoj izložbi nalazi se jedna od poslednjih varijanti ovog dela — u statičkom obliku »environment« i u dinamičnom vidu pozorišne predstave.

U stvaralačkom delu Juzefa Lukomskog glavno mesto zauzimaju dva ciklusa »Epitafija« i oblikovane u tekstilu, te utvrđene emulzijom skulpture »Izgoreli likovi«. U prvom slučaju izvor inspiracije verovatno se nalazi u poljskoj skulpturi doba renesanse. »Epitafija« su izrađena od svakodnevnih predmeta kao što su: flaše, sveće, lonci, šerpe, delovi odeće, žica... Glavno mesto u ovim kompozicijama zauzela su vajarski oblikovana torza. Ovo su dakle razni klasični elementi statične mrtve prirode u skoro bukvalno vernom tretmanu, povezani sa dinamičnim oblicima koji vode poreklo od portreta. Međutim, ovde imamo posla sa portretom sasvim specijalne vrste. Nije ovo lik neke persone već jedva tragovi njenog nekadašnjeg postojanja. Umesto stvaranja realnog bića — Lukomski je zadovoljan, ako pokaže njegov otisnuti trag, praznu formu iz koje je nastao čovek potisnut nečim, čovekov spoljni omot, oklop, oljuština, proteza. Sličnim problemima posvetio je Lukomski ciklus »Izgoreli likovi« — figure u sedećem stavu koje se od onih u »Epitafijama« razlikuju većim dramatismom.

✱

Karakteristična za naše slikarstvo varijanta vizionarskog ekspresionizma koja bazira na snažnim, zasićenim bojama, povezana sa kreativnom metaforom — nadovezuje na naš romantizam, ponekad — čak i na poljsku likovnu umetnost iz perioda baroka.

Srž stvaralačkog dela Tadeusa Bžozovskog (Tadeusz Brzozowski) jesu emocije. One se naslućuju u sudarima toplih i hladnih boja, izglađenih sjajnih površina pokrivenih ravno jedinstvenom bojom, koje odudaraju od elemenata koje je slikar obradio grubo, sočno i masno. Osjećaju se u tačkama maksimalno jarke, skoro usijane boje koja se iznenada ugašava.

U najnovijim radovima Bžozovskog javljaju se neki predmeti zaobljenih,

skoro ljudskih telesnih oblika. Sputani debelim mrežama zgusnute uljane boje, nacrtani oštro, napadno. Ili kao zatvoreni u svetlucavoj materiji tla iz kojeg niču — ove slike su šarene, bučne, nejedinstvene, slike-lavirinti, slike-provalije, slike-zamke. Sa neviđenom do sada, kod ovog slikara, oštrinom prepliću se u ovim slikama savremeno i arhaično.

Pa i sam slikar o tome je rekao: »Tradicije među kojima živim, dakle poljske — najbliže su meni na jedan sasvim prirodan način. I tako se ja jednom rukom grčevito držim tradicija, dok desnom nastojim da dohvatim ono današnje, ono što nadolazi. Pa stalno se osećam kao izgubljen između ove dve snage koje me napadaju«.

Slikarstvo Ježija Thuževskog (Jerzy Tchorzewski) to skoro orgijanje eksplozija vatre, likovi u plamenu, vizionarski i romantični prostori zasuti i preplaveni svetlom. Boje su na ovim slikama u funkciji naglašavanja pokreta, dinamičnosti, unutrašnje napetosti. Dakle, boje su za slikara sredstvo izražavanja koncentrasane energije i raznih emocija. U slikama iz najnovijeg perioda — pesnička mašta ustupa mesto čisto slikarskom sanjarenju.

✱

Pejzaž kao metafora — evo ambijenta slikarskog stvaranja Rajmonda Zjemskog (Rajmund Ziemiński). I sično kao kod Bžozovskog ili Thuževskog — sama boja je osnovni oblik i forma umetničkog iskazivanja.

Međutim — kod Zjemskog boje su nekako ugasitije. Gledajući njegove svetlucave slike može se stići dojam da slikaru bolje odgovara štimung lirske zamišljenosti nego dramatički sudari jakih i zasićenih boja.

Još očiglednija su slikarska opredeljenja Tadeuša Dominika (Tadeusz Dominik), njegova stremljenja ka lirskom i intimnom. U njegovom slikarstvu koje naginje apstraktnom — lako se naziru realistički izvori. To su direktna, skoro stihijska slikarova reagiranja na bogatstvo oblika i boja u prirodi. Izleda da je za Domenika slikarstvo »informel« samo pretekst za što slobodnije sastavljanje šarenih kompozicija kao od poljskog cveća.

✱

U poljskoj savremenoj likovnoj umetnosti posebno i izuzetno mesto zauzima Ježi Novosjelski (Jerzy Nowosielski), koji stvara aktove-idole, portrete-ikone, mrtve prirode iz kojih zrači tajanstvena snaga samostalne vitalnosti predmeta.

U ovom slučaju može se govoriti o mađi predmeta, o njihovoj simboličkoj funkciji. U pojednostavljenim, primitivnim pejzažima koje slika Novosjelski — horizontalne i vertikalne staze i puteljci vode pogled sve do nevidljivog kraja, kraja čarobnog putovanja. Dočaravaju znatno dublje prostorne dimenzije nego one koje sadrži sama slika. U slikarstvu Novosjelskog boja ima ulogu nestvarnog, nepostojećeg.

Novosjelski, kada slika svoje pejzaže, ne posmatra prirodu kao bukvalnu

realnost, kao drva, cveće, sunce ili nebo. Njega zanimaju samo odnosi dimenzija i kompozicije boja. Njegovi aktovi i portreti primitivizovanih oblika, kao da su nikli iz tradicija vizantijske ikone.

✱

Pre nekoliko godina Jonaš Stern (Jonasz Stern), umetnik starije generacije, vrlo blizak likovnoj avangardi iz perioda između dva rata, zakoračio je u novu stvaralačku fazu. Odustao je od čisto slikarskih efekata i počeo je da se koristi jednom sasvim posebnom tehnikom inkrustacije za koju upotrebljava sitne elemente od kosti. Ovi radovi ispod staklenih ploča podsećaju na zoološke eksponate smeštene u vitrinama. Istovremeno, ove kosti, koje se nalaze na neutralnom tlu kao bačene na pesak, aludiraju na drumu prolaznosti. Kao za ironiju ovo su istovremeno suptilna dela koja su dokaz velike slikarske senzibiliteta. U tome i jeste njihov unutrašnji konflikt svesno unesen od slikara — brutalni sadržaj i sublimirana umetnička forma.

✱

Čitavo stvaralaštvo Ježija Stajuda (Jerzy Stajuda) namenjeno je mašti gledaoca. Stoga u njegovim slikama nema konkretnih oblika dok je uvek prisutno uzajamno prožimanje boja, tajanstveno svetlo i sjaj koji dolazi odnekud iz dubokog tla slika. Stoga je česta primena tehničkih sredstava kao lakiranje tankog i čistog sloja boje.

Osim uljanih slika, Stajuda slika i akvarele, što je danas prava retkost. Ovi mali pejzaži, sintetički, puni svetla, nežni i lirski u izrazu — sastavljeni su u većim ciklusima čiji naslovi su kao alegorije: »Borba sa snom«, »Lopovska ostrva«, »Zamke za bele slonove«. Kombinacijom tehnike akvarele sa tušom slikar postiže efekat neprimetnog crteža, koji postaje konstrukcija njegovih minjaturnih, izmišljenih i nestvarnih pejzaža.

✱

Slikarstvo od fantazije, nadrealizma i metafizike zastupa Zbignjev Makovski (Zbigniew Makowski).

Metafizički iluzionizam njegovih likovnih dela izražen je u samostalnom bitisanju skoro svakog predmeta. Makovski uveličava predmet, čini ga monumentalnim, pridaje mu integritet — daje visoko mesto simbola koji poprima, recimo, oblik ključa, čaše, kugle, drva, koje gore, kockica i palica mađioničara. Glavni junaci u slikarstvu Makovskog su predmeti, precizno crtani, izolirani iz njihove prirodne okoline, prikazani na tlu gde se u pozadini nazire pejzaž-utopija. Ima nečeg uznemiravajućeg u ovakvom tretmanu predmeta kao arhetipa.

Na slikama Makovskog sve se odigrava na ivici realnog i neštvarnog, skoro banalnog i nerealnog, nepoznatog. Svaki predmet u suštini je stvarnost, neobična je njegova funkcija u slici.

✱

Na ovoj našoj izložbi jednu veću grupu poljskih likovnih umetnika čija su dela izrasla iz tradicije realizma zastupaju slikari: Januš Kačmarski (Janusz Kaczmarek) i Januš Pšibilski (Janusz Przybylski).

Polazna tačka za Januša Kačmarskog je konkretni predmet ili čovek naslikan sasvim prirodno, bez deformacije. U samom tumačenju stvarnosti slikar vidi dovoljno opravdanje svog umetničkog stvaranja. Ovo se dobro vidi iz slučaja slike »Savremena uniforma«, koja bez ikakve patetike prikazuje obično radno odelo radnika. Istovremeno, izbor i sama tehnička slikarska izrada svih predstavljenih delova ove »uniforme« oplemenjuju temu — mada je sva ova opomena najobičnija, svakodnevna. Slikar kao da podiže njen ugled do nivoa vojničke uniforme. Pomalo primitivna forma suzbija mogućnost da se u ovakvom tretmanu bukvalno imitira stvarnost.

U likovnom delu Januša Pšibilskog umetnička preokupacija je predmet koji je tretiran ne toliko realistički, koliko na način pop-arta. Međutim, u pop-artu, predmet ima tretman kao sastavni deo potrošačke civilizacije koji doživljava punu afirmaciju. Dok Pšibilski uveličava predmete i samog čoveka iznad monumentalnog, čak do granica groteske. U umetničkom izražavanju koristi se često ironijom i autoironijom — što se, recimo, vidi iz slike »Konopac« koja je slikarov autoportret. Na uljanim slikama Jana Dobkovskog (Jan Dobkowski) drečeće kombinacije boja, gde su najčešći kontrasti jarka zelena i jake crvene, dalje — površine slikane jedinstveno bez opozicija svetlo-senka, forme izrazito oštro crtane — sve je ovo ponavljanje opšte poznatih istina savremene primenjene grafike. Slikar koristi takođe tehniku ravnih površina, toliko tipičnu za grupu »Nabi«, dekorativnost karakterističnu za slikarsku sintezu grupe Gogena (Gauguin'a), uživa u laganom linearnom crtežu koji vodi poreklo iz »fin-de-siècle«. Svi ovi elementi koji znače svojevrni »neotradicionalizam« prisutni su u crtežima Dobkovskog.

Ovi prefinjeni radovi sačinjeni od vijugavih, tananih i preciznih linija — nisu skice za buduće uljane kompozicije. One žive kao posebne i samostalne celine i zbog toga su se i našle na ovoj izložbi među slikarskim radovima, na istoj poziciji kao uljane slike.

✱

Apstraktnim slikarstvom — u varijanti konstruktivizma postavljenoj na funkcionalizmu i utilitarizmu koja naglašava intelektualne vrednosti umetničkog dela i veze između likovne umetnosti i savremene arhitekture i tehnike — bavili su se u Poljskoj u periodu između dva rata umetnici okupljeni u nekoliko grupa. Bile su to: grupa »Blok«, (1923—1926.), »Praesens« (1926—1939.), »Revolucionarni umetnici« (osnovana 1929. god.). Poljska likovna avangarda iz ovog perioda odlikuje se takođe veoma naprednim opredeljenjem, kako u oblasti umetnosti, tako i u političkom i društvenom životu.

Programi avangarde — izrađeni više godina pre drugog svetskog rata postali su inspiracija takođe i za umetničko stvaranje u naše vreme. Ovo se odnosi ne samo na teoretske pretpostavke, već i na lični uticaj takvih slikara kao što su između ostalog Vladislav Stšeminjski (Władysław Strzemiński, 1893—1952.), koji je stvorio pravac »unizam«. Od slikara koji izlažu na ovoj izložbi baš jedan, Henrik Staževski (Henryk Stażewski) dokazuje sigurno da postoji trajni kontinuitet u razvoju poljske likovne avangarde.

»Nova likovna umetnost dokazuje da je apstrakcija mogućnost izražavanja univerzalnih istina koje formiraju današnji kolektivni stil« — tako je Pisao Staževski u 1926. god. U današnjim slikama ovog umetnika, koje su nastale više od pedeset godina kasnije posle toga — možemo i dalje posmatrati delovanje ovog zakona »univerzalnih istina«, apstraktnih i potpuno unificiranih elemenata — koji poprimaju oblike kvadrata, pravougaonika ili ritmički izvedenih pravih linija sa kojima — ili na kojima — umetnik »gradi« svoje slike. Dela Staževskog, monohromatična ili u više boja sa postepenim nijansiranjem, bez violentnih kontrasta i sudara — izraz su klasičnog reda i harmonije.

Stvaralaštvo Marijana Boguša (Marian Bogusz) izraslo je iz iskustva i tekovina »unizma« Stšeminjskog i predstavlja kontinuitet poljske likovne avangarde iz perioda između dva rata. Njega interesuje kako slikarski, izmišljeni prostor — što se i vidi iz slika prezentiranih na ovoj izložbi — tako i oblikovanje realnog pejzaža putem stavljanja vajanih struktura. Prostor je takođe osnovna preokupacija u umetničkom traganju Jana Berdišaka (Jan Berdyszak). U svojim platnima, razapetim na debelom slikarskom ramu Berdišak ima čak napravljene rupe i na onakav način tretira sliku kao delo sa tri dimenzije, kao neku vrstu vajarske kompozicije. I stvarno njegove slike prelaze metamorfozu u apstraktnu, trodimenzijalnu kompoziciju. »Ne želim da slikam prostor, želim da kroz prostor izrazim sebe« — pisao je umetnik u 1971. god. — »prostor je za mene isto sredstvo umetničkog izražavanja kao šarena tačka, pruga, svetlo ili oblik«.

Radovi koji su prikazani na ovoj izložbi — osim osnovnih tema koje su karakteristične za Berdišaka — nose dodatni, sasvim novi element. Ovo je stvar, koju je sam slikar definisao kao »destrukcija slike«. Stoga se na nekim slikama javljaju razbijeni oblici, smrskani, koji kao da se raspadaju na pojedine elemente. U Berdišakovim slikama, do sada statičnim i punim harmonije, javlja se dakle prvi put neki nemir. Adam Marčinjnski (Adam Marczyński) obradio je koncepciju »otvorenog sistema« putem ostavljanja tradicije prema kojoj se slika tretira kao »zatvoreni sistem«, određeni — ili zatvoreni — dimenzijama slikarskog okvira. Ovu koncepciju je ostvario na taj način da je upotrebio male, pravougaone strukture, »kaveze« — koje gledalac može sam prema želji i ukusu pomerati po površini platna, ili — putem menjanja nagiba »poklopca« ovih »kaveza« — može da koriguje boje i osvetljenje pojedinih delova slike.

Stvaralaštvo Rišarda Vinjarskog (Ryszard Winiarski) može se takođe svrstati među apstraktno-konstruktivistička ostvarenja. Za ovog slikara matematičke zakonitosti su osnovna stvaranja. Ovde imamo posla sa

geometrijom u službi preciznog traganja za funkcijom slučajnog na slikama. Instrument za izražavanje slučajnog bila je kocka za kockanje. Rezultati bacanja kocke, koje umetnik zove »funkcijom sudbine«, izraženi su u brojkama koje prenesene na platno u firmi crno-belih kvadrata slikarski su izraz »ukroćene« ili »pobeđene slučajnosti«.

✱

Slikarstvo Stefana Gjerovskog takođe spada u pravac koji se može zvati »umetnost prostora«. Prostor je kod njega ponekad izražen kao rasplinuta galaksija u nijansama grau, crvenog, zelenog i plavog. Ponekad se one dimenziraju svetlim trakama, koje su kontrastne prema ugasitim tonovima tla slike.

Gjerovski svojim likovnim stvaralaštvom daje lep primer umetničke »askeze«. Njegove monohromatične slike vrlo su ubedljive i impresivne zbog njihove jednostavnosti, izražajnosti i strogosti postignutih efekata boja.

Gjerovski je pristalica reda, kao takav on se potpuno odrekao slučajnosti i izbjegava spontanost. Njegovo umetničko delo karakterišu mir, jednostavnost, unutrašnja disciplina. Smisao za harmoniju i skladnost pomažu slikaru u održavanju ravnoteže između intelektualnog i emotivnog. Zahvaljujući tome njegove slike odlikuju se izrazom koncentracije, tišine, mira i ozbiljnosti.

ALEKSANDER VOJĆEHOVSKI

(Aleksander Wojciechowski)

GALERIJA »STUDIO« — OBLICI SARADNJE SA GLEDAOCIMA

Od 1971. god. — istovremeno sa osnivanjem pozorišta »Studio« prema inicijativi Juzefa Štajne — organizovana je i Galerija likovne umetnosti i Studijum za scenografiju — počelo je prikupljanje slika i drugih likovnih dela uz pomoć Ministarstva za kulturu i umetnost i Gradonačelnika Varšave. Na ovakav način naša ustanova primila je na sebe ulogu svojevrsnog Instituta savremene umetnosti. Pojedine umetničke oblasti, kao što su pozorište, muzika, likovne umetnosti i dr. mogle su se uzajamno dopunjavati, dolaziti do punog izražaja, na jednom ogromnom planu svojevrzne razmene gledišta o nemirnim traganjima savremene likovne umetnosti.

Prema tome, program rada Galerija »Studio« povezan je u jedinstvenu celinu sa radom pozorišta »Studio«.

Ovaj se program realizuje u tri pravca:

1. zbirka likovnih dela i umetnička dokumentacija
2. izložbe, projekcije, hapening, predavanja i susreti i sl.
3. informacija.

Galerija je zainteresovana za umetnost koja je plod ljudskog iskustva stečenog u stvarnosti u kojoj svi postojimo. Stoga, Galerija se nije opredelila za jedan određen pravac, jednu određenu likovnu tendenciju. Opšte uzev, mi smo pristalice ovakvih umetničkih ostvarenja koja su predlog nečeg novog u odnosu na dosadašnju umetnost ili koja su značajna za dalji razvoj umetnosti bez obzira na formu koju je umetnik odabrao. Galerija je odustala od tradicionalnog vernisaža, jer smatramo da je ekspozicija ili umetnička situacija završni čin. Za kontakte umetnika sa publikom interesantnije je prikazivanje umetnikove ideje, tok kreativnog osmišljavanja i način informisanja o zamišljenom. Takođe konfrontacija nada i stanja umetničke svesti gledaoca sa stvorenim umetničkim vrednostima vrlo su važni deo intelektualnog života i aktivnosti.

Gledaocima se predlaže svestrano razmatranje prikazivanog umetničkog dela — u raznim aspektima i formi — u konfrontaciji sa drugim oblastima umetnosti, u diskusiji, često čak u direktnom učestvovanju u stvaralačkom procesu. Gledalac ima pravo i šansu za kontakt sa raznim oblicima i vizuelne estetike, sa ostvarenjima konceptualizma. To su takođe i priredbe koje podražavaju »pozorište« ili »performances«. Sve ovo doprinosi izuzetno aktivnoj diskusiji sa umetnikom.

Na ovakav način Galerija »Studio« kao i naše pozorište — obraća se onima koji su van profesionalne umetnosti, dolazi u direktan dodir sa raznim sredinama i grupama u društvu — pogotovu sa omladinom i sa studentima. A time se dolazi i do veoma važnih iskustava i zapažanja u odnosu na komunikaciju umetnosti i javnosti.

Važni deo aktivnosti Galerije u oblasti popularisanja poljske savremene likovne umetnosti je stalna ekspozicija slika, crteža, grafika i drugih likovnih ostvarenja. Likovna kolekcija Galerije sastoji se od nekoliko stotina dela i stalno se povećava. Ona se danas smatra za jednu od retkih u Poljskoj i jedinu u Varšavi koja skoro u potpunosti prezentira sve što je ostvareno u poljskoj likovnoj umetnosti posle 1945. godine.

Koliko je značajna uloga Galerije vidi se i po tome, što se svaki dan posećuje po nekoliko stotina ljubitelja umetnosti — među njima i mnogi iz inostranstva — koji ovde imaju priliku da se upoznaju sa dostignućima poljske savremene likovne umetnosti.

Istovremeno, Galerija »Studio« je organizator mnogih ekspozicija poljskog savremenog slikarstva u inostranstvu.

Evo nekoliko primera iz širokog programa atkivnog prezentiranja problema savremene umetnosti koji naša Galerija organizuje za široku javnost.

REPLIKA. Priredba, »performance«, prostorna predstava — sve su ovo samo približni nazivi sa kojima se može određivati program čiji je autor Juzef Šajna. Ovaj oblik se neprestano dograđuje, svaki put se iznosi na neponovljivo novi i stvaralački način. REPLIKA svaki put ponavlja jedino to što je osnovno u njenoj strukturi i značenju. Prisutni gledaoci u skoro direktnoj fizičkoj vezi sa petoricom izvođača kao da učestvuju u razvoju događaja. Oni se i izlažu provokacijama da bi stupili u direktni, fizički kontakt sa rekvizitima i predmetima u predstavi. Silom prilike, gledaoci naterani da pređu pored najgomilanih starih cipela, ljudski silueta od kartona, sednu na kraju u krugu oko prvog đubrišta, gde se gomilaju tako reći, otpaci civilizacije. Posle izvesnog vremena — đubrište oživljava, vidi se da su tamo neki ljudi, koji promenjeni u lutke dižu se da bi nastavili beznadežnu borbu za izlazak iz đubrišta, za izvojevanje bar nekih vrednosti.

Zanosi i porazi. Gledaoci na ubedljiv način, sa individualnim prilazom, imitiraju uništene »predmete«, ostatke od nečega što je nekada postojalo. Predstava sastavljena od pojedinih, minimalnih i individualizovanih pokreta ostavlja veliki utisak. Tok događaja u ishodu vodi do neopozivog poraza, no ipak ostavlja i nadu. Izgubljena bitka nagoveštava Novo koje će doći uz borbu i patnje, uz izgubljene nade i uz upornost iznad svega. Gledaoci se susreću sa ličnim iskustvom glumaca, sa svojim egzistencijalnim znanjem, sa ekstremnim pojmovima. Zahvaljujući formalnim oblicima REPLIKE dolazi do takve situacije u kojoj gledaoci sa više razumevanja primaju umetničku poruku — jer nekako organski učestvuju u događajima.

REPLIKA koja je izrasla iz iskustva i kulture našeg naroda — ima istovremeno i univerzalnu umetničku vrednost, zahvaljujući univerzalnosti i pristupačnosti same kreacije i umetničkih sredstava.

WORK-SHOP. Predlog je za ovaj oblik dao Rišard Vinjarski. Galerijine prostorije su podeljene na četiri dela: Čačka — Linija — Kvadrat — Znak. Izložbena prostorija podeljena je na četiri manje odvojene prostorije.

U svakoj od njih nalaze se stolovi za crtanje i slikanje, odgovarajući pribori i sl. Gledaoci su mogli lično da se bave umetničkim radom da ostvaruju svoje ideje i maštanja u vezi sa ova četiri pojmova. Naravno, nisu se oni ograničavali samo na dve dimenzije u umetničkom stvaranju — na slike ili crteže. Stvarali su i prostorne kompozicije u razvoju i sl.

WORK-SHOP zatvara se završnom izložbom radova koji su plod aktivnosti koja je trajala tri nedelje. Na izložbi se našlo nekoliko

stotina ovih radova koji su bili izraz mašte i stvaralačkog duha ljudi iz vrlo različitih društvenih sredina.

Vrednost akcije WORK-SHOP nije samo u tome da na očigledan način pruži mogućnost kreativnog rada — već i u tome da ruši dosadašnja šematska shvatanja i simboliku kod gledalaca i to ne teoretski, nego u procesu aktivne delatnosti, u ličnom izražavanju.

DRUGI MEDIJI. Revija — prikazivanje — simpozijum. Akcija koja u kontinuitetu traje nedelju dana i čiji je cilj da se umetnicima i njihovoj publici pruži prilika za konfrontaciju pojmova o odnosu umetnosti i sredstava masovne informacije — pošte, televizije i verbalnog kontakta. U ovoj akciji su učestvovali kako umetnici starije generacije, tako i sasvim mladi. Na izložbi se nalazilo u obilju štampane grafike, razglednica i drugih dela koji se obično koriste kao poštinske pošiljke i koji su istovremeno forme ličnog umetničkog izražavanja. Umetnici su prikazivali svoje filmove i forme »video«. U kontinuiranoj diskusiji i razgovoru učestvovali su aktivno gledaoci. Na kraju, kao rezime, organizovan je susret-diskusija u kojoj se pokušavalo izaći sa formulisanjem stanja umetničke spoznaje svih učesnika. Treba još reći da je ova akcija imala sasvim otvoreni karakter, bila je potpuno lišena uskih okvira i ograda koji su obično prisutni u kontaktima običnog čoveka sa umetničkim delatnostima.

ASPEKTI PUNK MUZIKE. Priredba koja je sastavni dio jedne šire akcije — između ostalog izložbe radova Natalije LL i Andžeja Lahoviča (Andrzeja Lachowicza). Ovi umetnici pripadaju vodećoj grupi evropske apangarde. U pomenutoj akciji prezentirali su svoja dela i teoretska gledišta u kojima se naglašava velika uloga intuicije, uz istovremeno kompleksno tretiranje umetničkog dela. Posle razgledanja izložbe, posle filma Andžeja Lahoviča i izlaganja iz istorije umetnosti — gledaoci su pozvani u pozorišnu salu, gde Marek Gažtecki (Marek Garztecki), koji se muzikom bavi profesionalno — vodi koncert u stilu diskokluba uz istovremeno objašnjavanje Punk-a. Objašnjavanje je i praktično, sa muzikom »punk« i sa filmom. Gledaoci nisu više pasivna publika, oni su pod aktivnim uticajem muzike i forme. Neki izlaze na binu i igraju...

Izneseni, ukratko i samo neki, od oblika rada Galerije mogu biti dokaz koliko su različite njene aktivnosti. O širini naših interesovanja uvek odlučuje kvalitet i korisnost za stalno, društveno proveravanje umetničkog stvaranja. Galerija je ustanova koja skuplja razne oblike umetničkih doživljaja i prezentiranjem na jedan određeni način njihove suštine — doprinosi društvenom razumevanju oblika i značaja današnje umetnosti.

ZDJISLAV SOSNOVSKI

(Zdzisław Sosnowski)

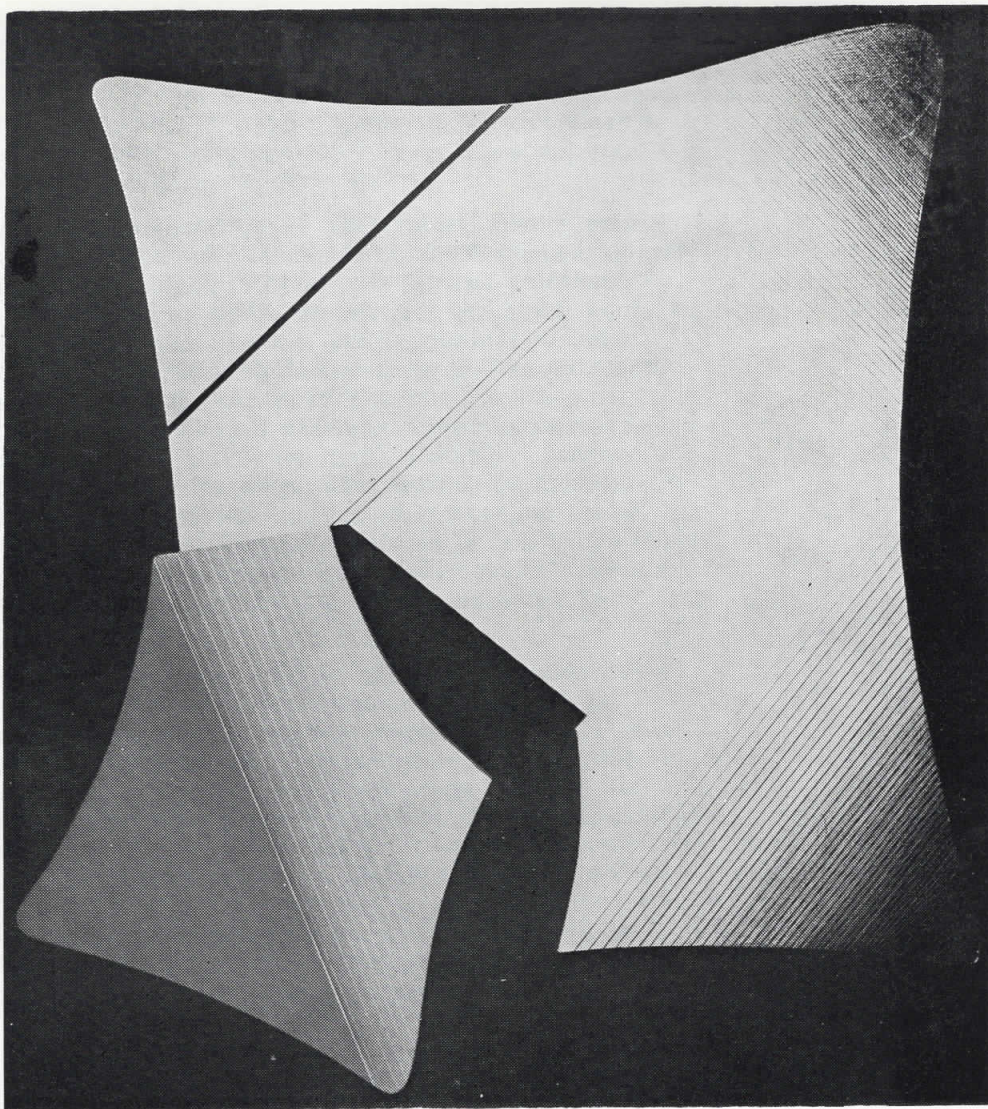
REPRODUKCIJE

2

REPRODUKCIJE

REPRODUKCIJE

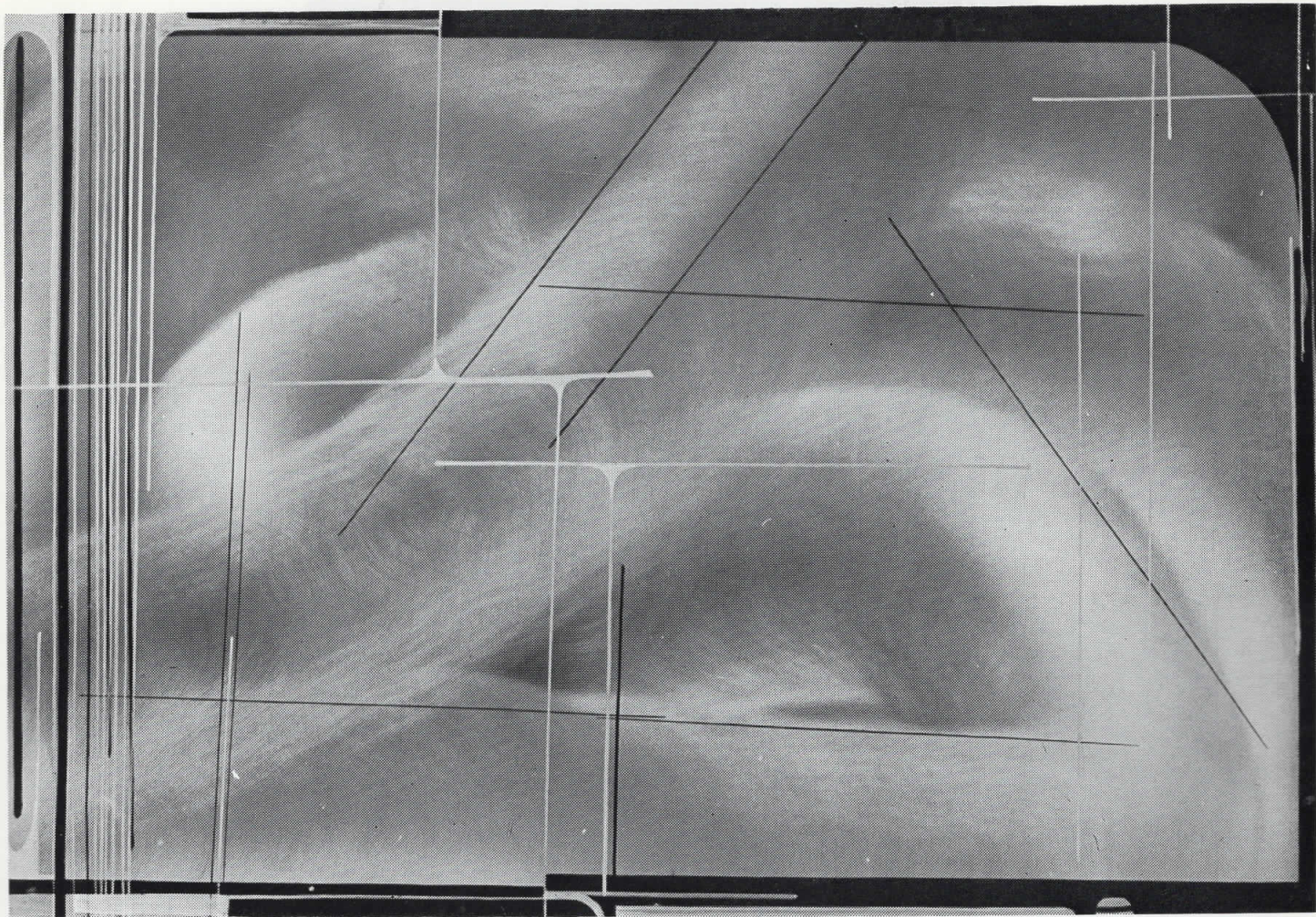
REPRODUKCIJE

JAN BERDIŠAK

1. Mesto na koje se čeka, 1973/74, daska akril, 102×110
2. Mesto rezervisano, 1973/74, daska akril, 108×109
3. Mesto rezervisano, jučerašnje, 1973/74, daska akril ulje, 125×54
4. Mesto rezervisano (prostorna kompozicija), 1974/76, daska akril, 52×50×54
Sve vlasništvo Centralne uprave umetničkih izložbi »Zachęta«
5. Bez naslova, 1973, crtež, 48×44
6. Bez naslova, 1973, crtež, 48×44
7. Bez naslova, 1973, crtež, 48×44 Sve u vlasništvu umetnika

MARIJAN BOGUS

8. Srebrni prostor A, 1976, aluminijum akril lak, 70×100
9. Srebrni prostor B, 1976, aluminijum akril lak, 70×100
10. Srebrni prostor D, 1976, aluminijum akril lak, 70×100

Sve vlasništvo Centralne uprave umetničkih izložbi »Zachęta«

TADEUŠ BŽOZOVSKI

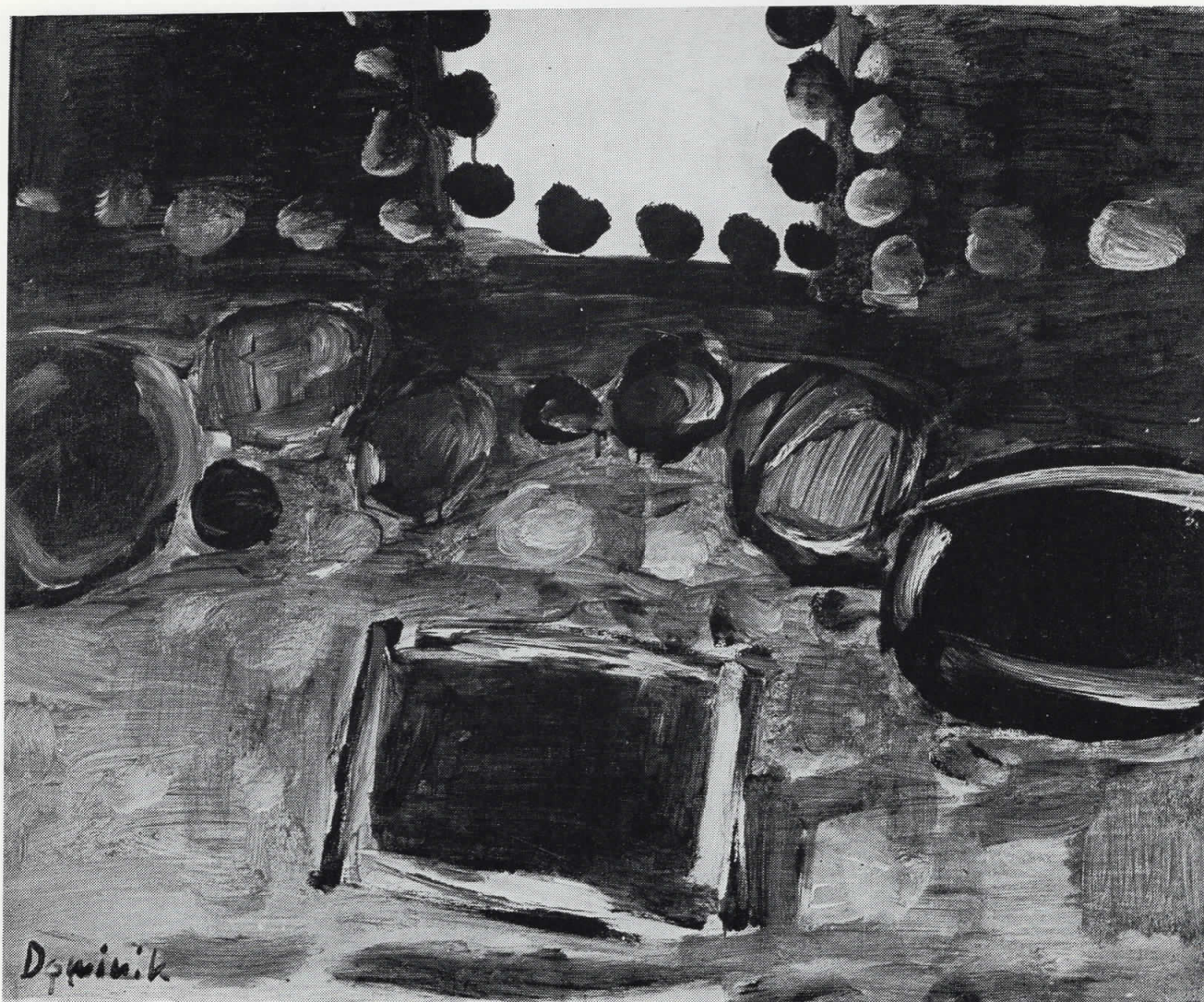
11. Papci, 1975, ulje platno, 179×130, vlasništvo CUUI (CBWA) »Zachęta«
12. Kauziperda, 1975, ulje platno, 159×136, vlasništvo Galerija »STUDIO«

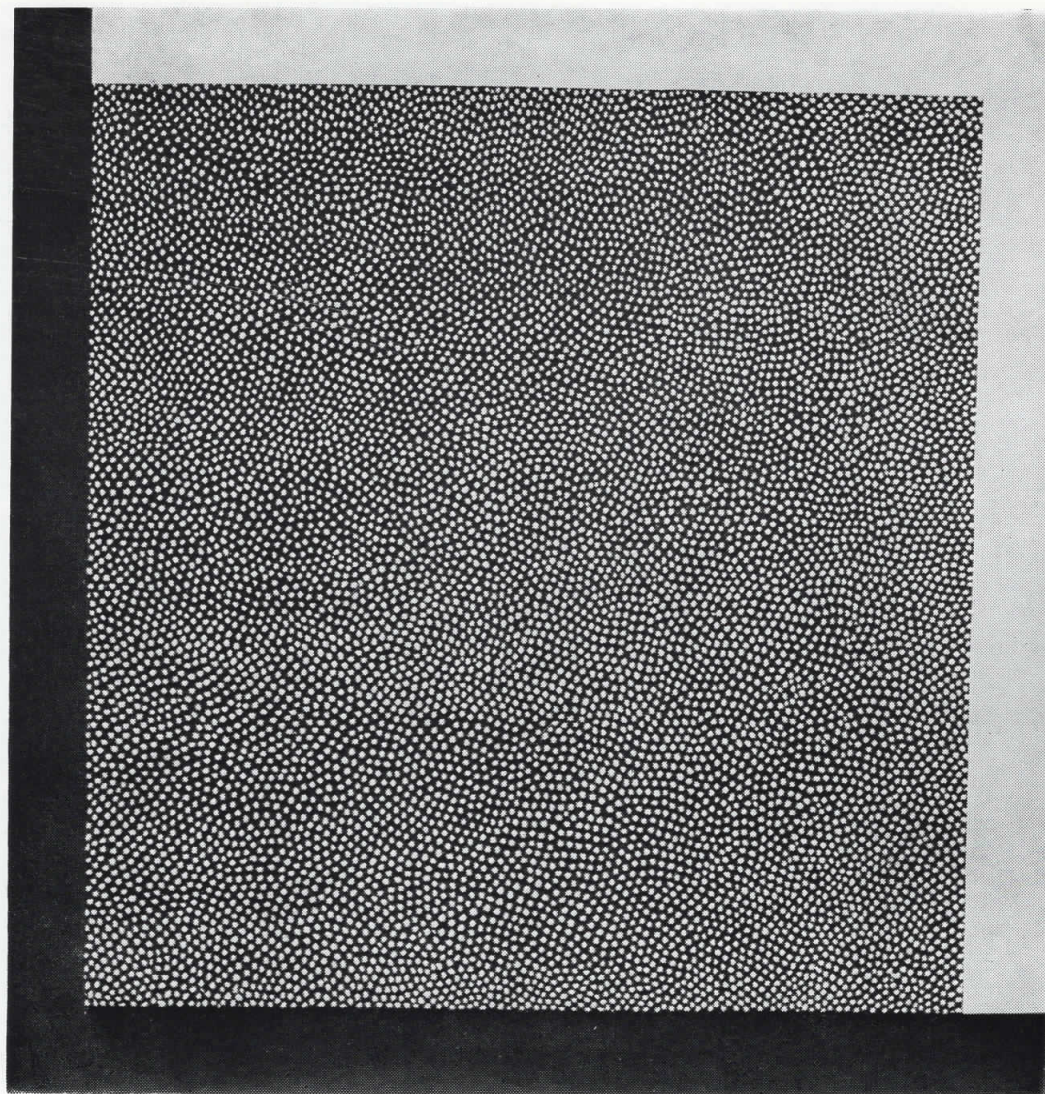
JAN DOBKOWSKI

- 13. Kad vetar duva, 1975, crtež, 43,5×62
  - 14. Duh, 1975, crtež, 43×61
  - 15. Provalija, 1976, crtež, 43×61
  - 16. Ujedinjenje, 1976, crtež, 43×61
  - 17. Akvarium, 1976, crtež, 43×61
- Sve vlasništvo Galerije Studio

TADEUS DOMINIK

18. Pejzaž, 1973, liqutex platno, 81×100, vlasništvo Galerije Studio
19. Rascvetala drva V, 1970, liqutex platno, 80×100, vlasništvo Galerije Studio
20. Pejzaž, 1978, liqutex platno, 81×100, vlasništvo umetnika

---

STEFAN GJEROVSKI

21. Slika CCCXXIII, 1974/75, ulje platno, 250×253, vlasnik CUU! (CBWA) »Zacheta«
22. Slika CCXV, 1976, ulje platno, 110×200, vlasnik Galerija Studio
23. Slika CCCLVIII, 1976, ulje platno, 106×143, vlasnik Galerija Studio

JANUŠ KAČMARSKI

24. Savremena uniforma, 1975, ulje platno, 146×114
25. Mrtva priroda, 1976, ulje platno, 73×73
26. Mrtva priroda, 1976, ulje platno, 73×73
Sve vlasništvo CUUI (CBWA) Zacheťa

JUZEJ LUKOMSKI

27. Epitafiji Pocepano, 1973, kombinovana tehnika, 128×59
  28. Epitafiji Sa trz/torzom, 1973, kombinovana tehnika, 197×90
  29. Epitafiji Sa bistom, 1974, kombinovana tehnika, 92×108
  30. Epitafiji Bez naslova, 1974, kombinovana tehnika, 50×155
  31. Epitafiji Bez naslova, 1974, kombinovana tehnika, 115×96
- Sve vlasništvo umetnika

ZBIGNJEV MAKOVSKI

32. Život i san, 1971, ulje platno, 100×89

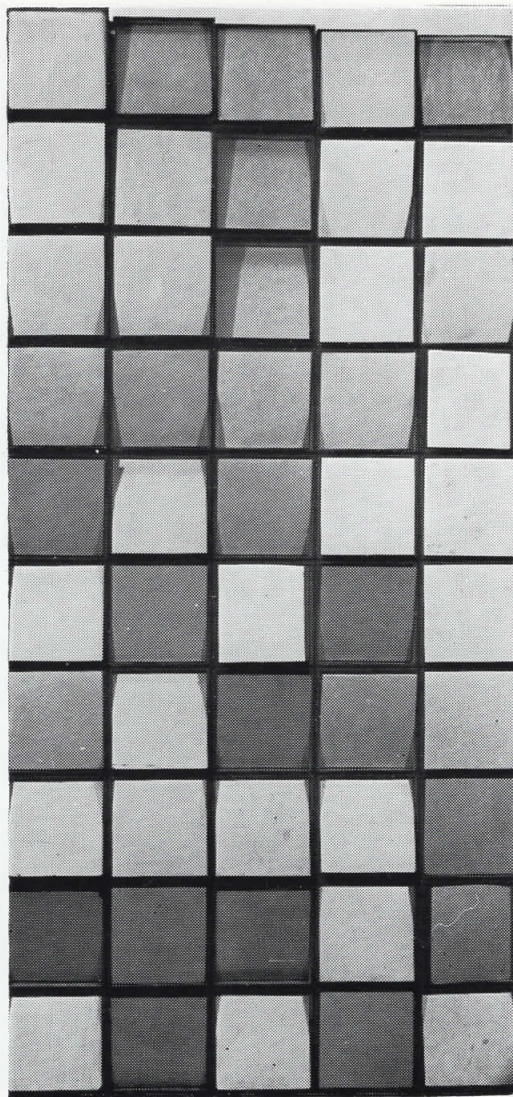
33. A. Giordano Bruno (triptih)

— Stvari, 1976, daska akril, 70×100

— Tamna ptica, 1976, daska akril, 70×100

— Vrtlog, 1976, daska akril, 70×100

Sve u vlasništvu Galenije Studio

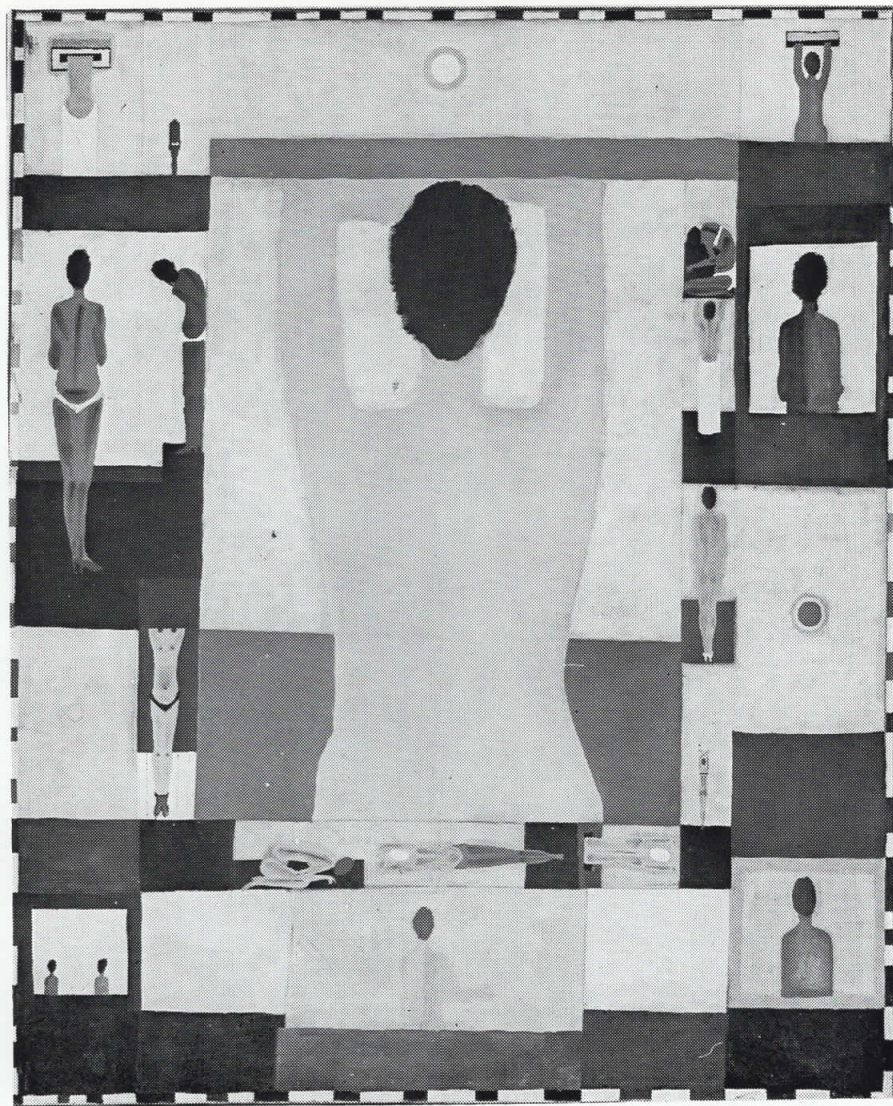

ADAM MARČINJSKI

34. Promenljivi refleksi, 1971, daska akril, 90×65, vlasnik Galerija Studio

35. Dekompozicija u zelenom, 1977, daska akril, 120×85, vlasnik Galerija Studio

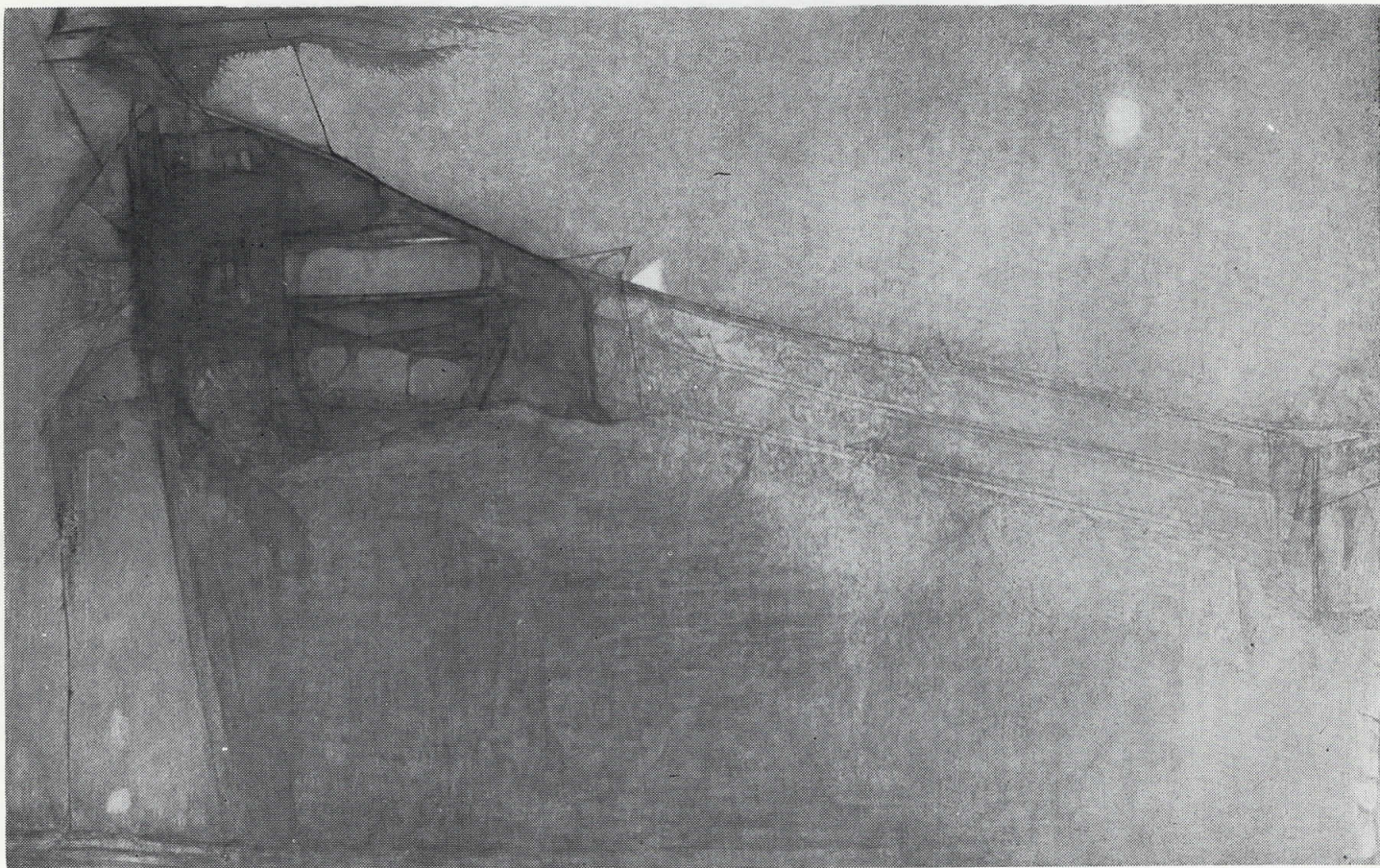
JEŽI NOVOŠJELSKI

36. Akt u varijantama, 1971, ulje platno, 120×100, vlasnik Galerija Studio
37. Gradski pejzaž, 1970, ulje platno, 45×45, vlasnik Galerija Studio
38. Pejzaž, 1964, ulje platno, 100×80, vlasnik CUUI (CBWA) Zachęta

JANUŠ PŠIBILSKI

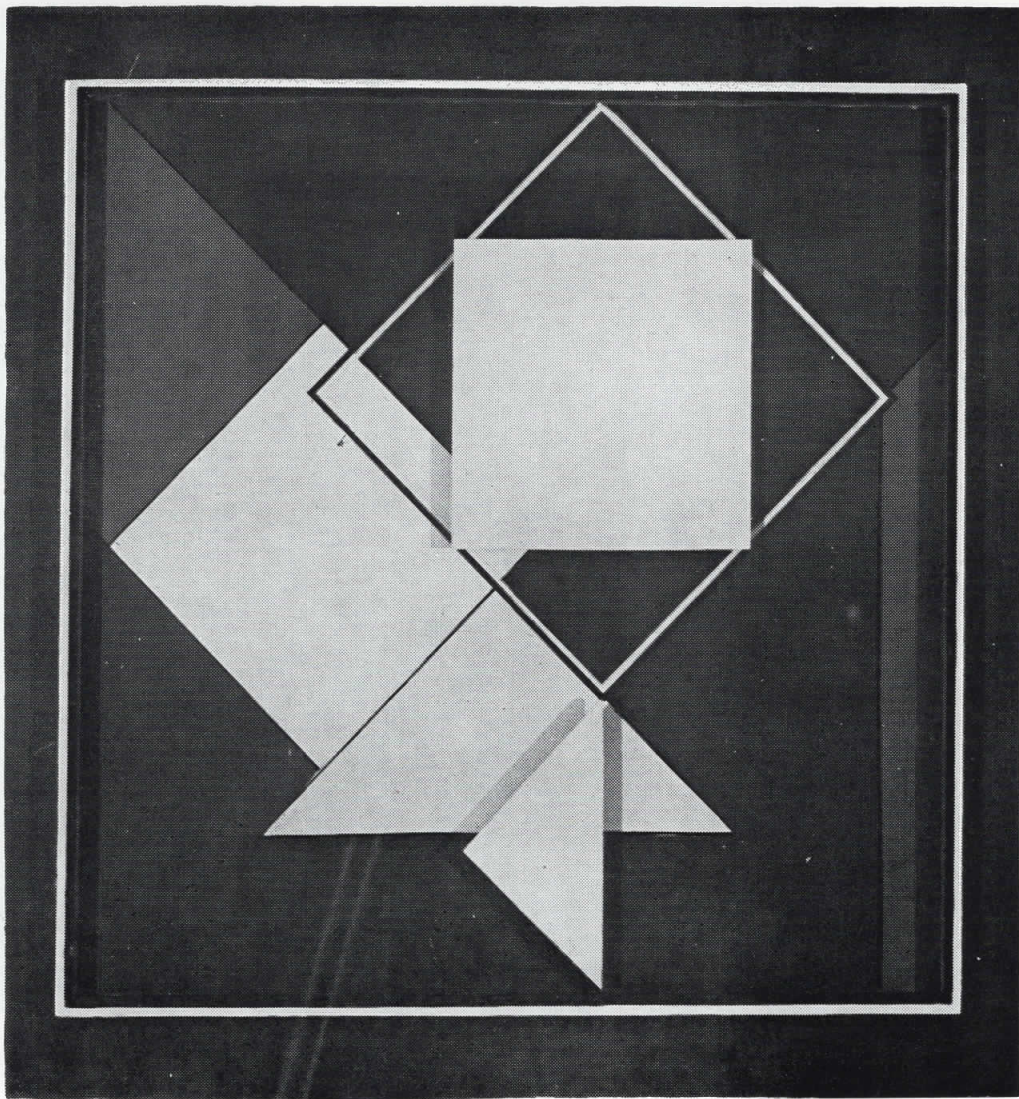
39. Tranzistor, 1973, ulje platno, 120×110, vlasnik CUUI (CBWA) »Zachęta«
40. Konopac, 1973, ulje platno, 130×110, vlasnik Galerija Studio
41. Vrzino kole, 27. XII 76, crtež gvaš, 78×61
42. Vrzino kole, 26. III 77, crtež gvaš, 64×77
43. Vrzino kole, 30. III 77, crtež gvaš, 64×77
44. Vrzino kole, 1. IV 77, crtež gvaš, 60×77,5
45. Vrzino kole, 20. V 77, crtež gvaš, 50×65
Sve vlasništvo umetnika

JEZI STAJUDA

46. Kassiterida, 1975, ulje platno, 97×146, vlasnik Galerija Studio
47. Lopovska ostrva (detalj veće kompozicije), 1965/75, akvarela i tuš na kartonu, 9 delova, 21×29,7, vlasnik CUUI (CBWA) »Zachęta«
48. Borba sa snom (detalj veće kompozicije) 1965/75, akvarela tuš na kartonu, 9 delova, 21×29,7, vlasnik CUUI (CBWA) »Zachęta«
49. Zamke na bele slonove (detalj veće kompozicije, 1965/75, akvarela tuš na kartonu, 9 delova 21×29,7, vlasnik CUUI (CBWA) »Zachęta«

HENRIK STAŽEVSKI

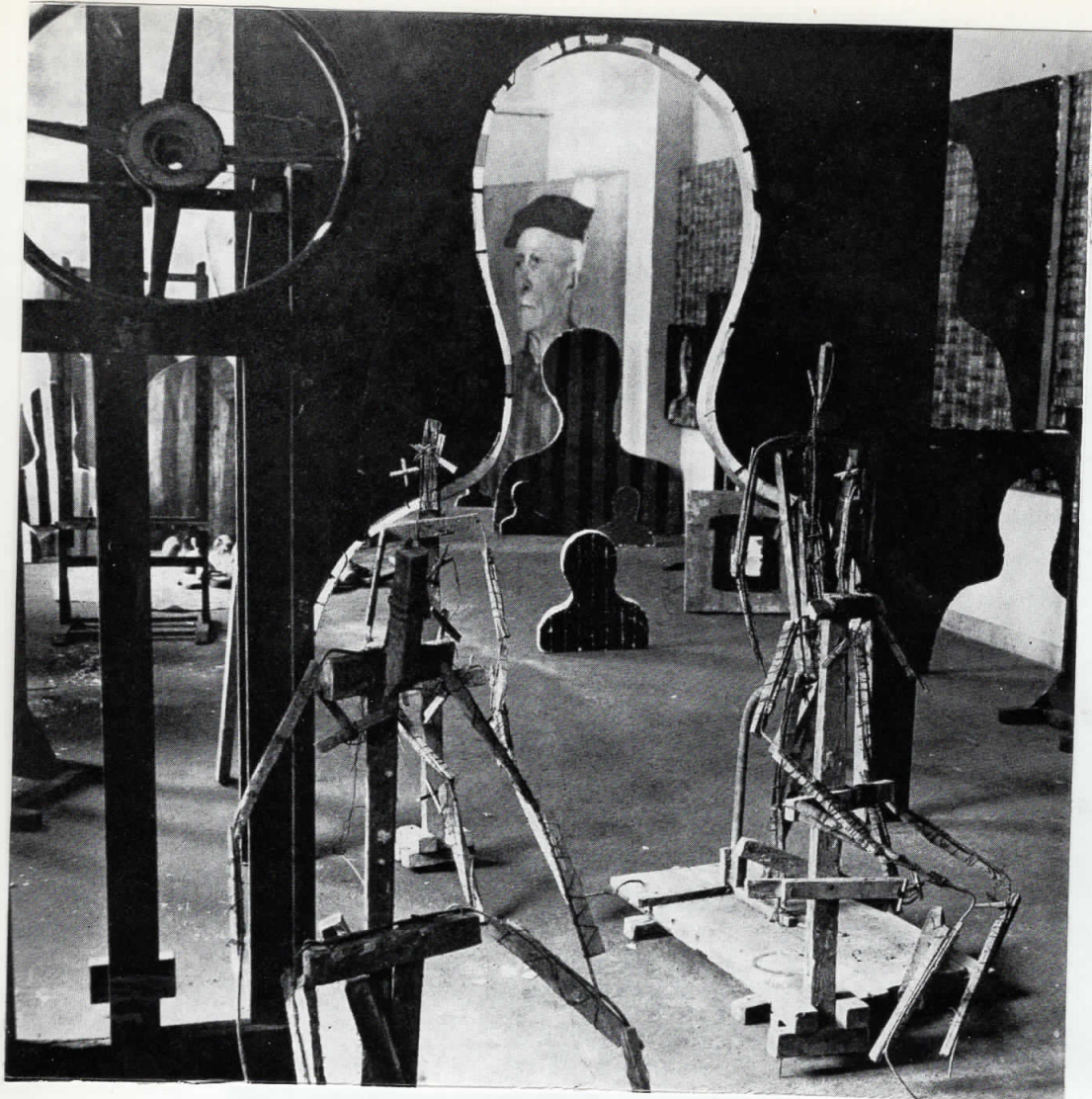
- 50. Broj 48, 1976, ploča akril, 64×64
  - 51. Broj 49, 1976, ploča akril, 64×64
  - 52. Broj 17, 1969, drvo akril, 63×55
  - 53. Broj 27, 1969, drvo akril, 63×63
- Sve vlasništvu Galerije Studio

JONAŠ STERN

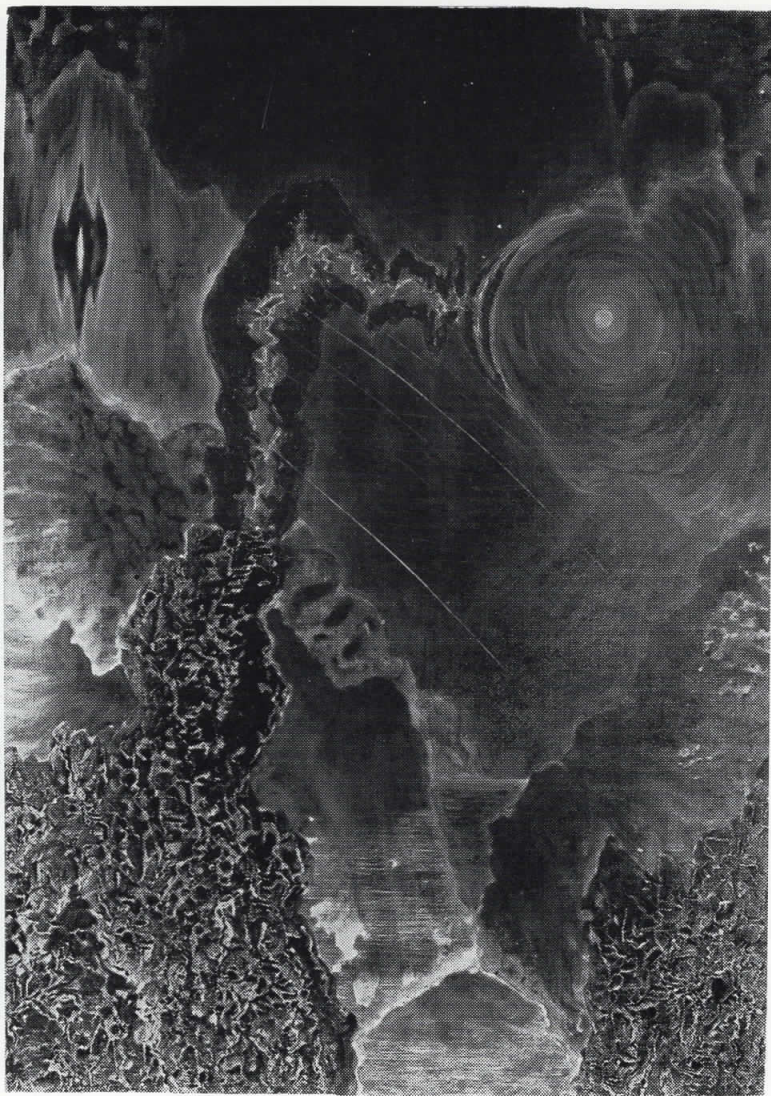
54. Dve situacije, 1976, kolaž, 46×117
vlasnik CUUI (CBWA) »Zachęta«
55. Ružičasta pustinja, 1976, kolaž, 60×42
vlasnik CUUI (CBWA) »Zachęta«
56. Pejzaž, 1973, kolaž, 120×90
vlasnik Galerija Studio
57. Pejzaž, 1966, kolaž, 41×59,5
vlasnik Galerija Studio

JUZEK ŠAJNA

58. Replika, environment, 1973.

JEŽI THUŽEVSKI

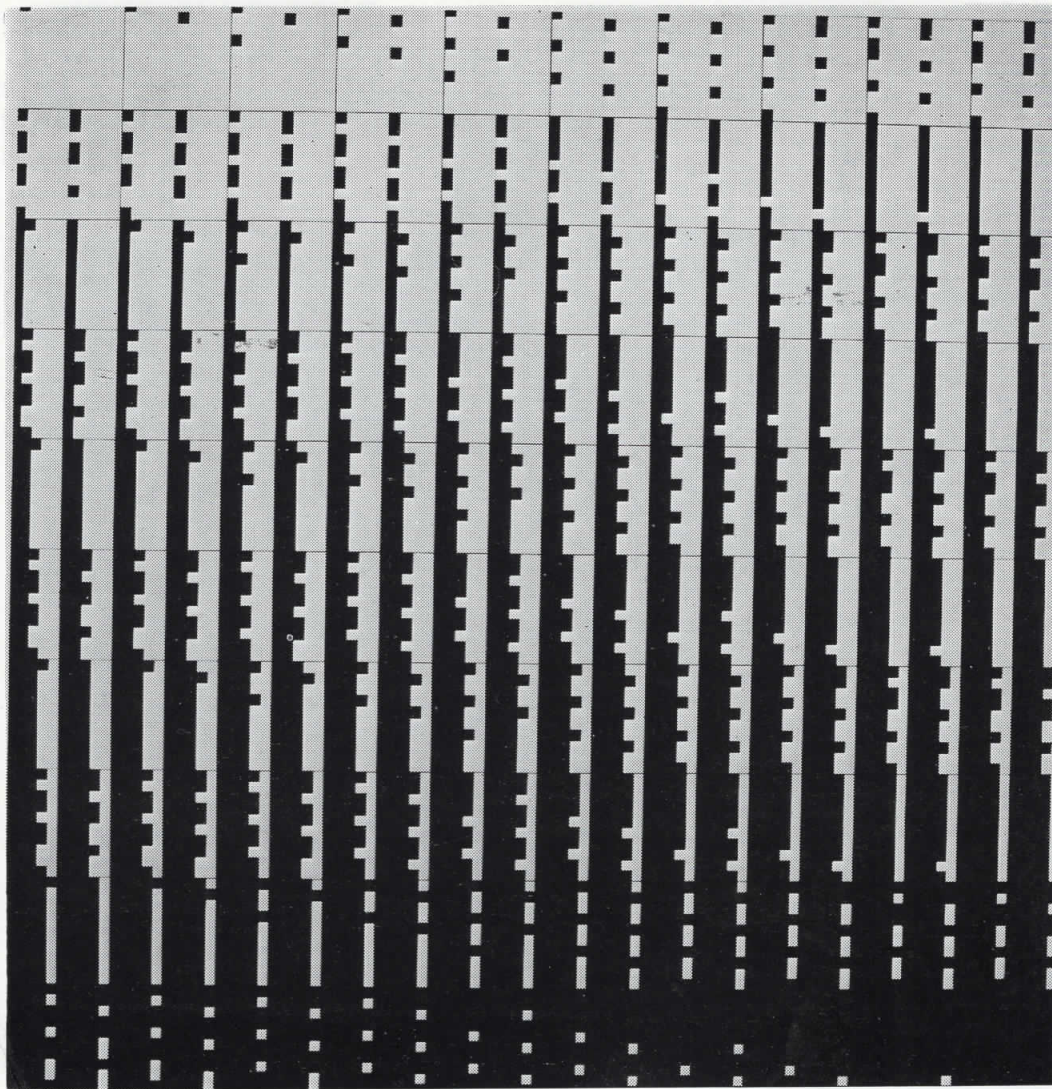
59. Vrući svet (triptih)

I slika, 1975/76, akril ulje platno, 162×114

II slika, 1975, akril ulje platno, 162×97

III slika, 1976, akril ulje platno, 162×114

Sve vlasništvu CUUI (CBWA) »Zachęta«

RIŠARD VINJARSKI

60. do 64 igra deset puta deset, 1978, akril, 100×100
Vlasništvo umetnika

RAJMUND ZJEMSKI

65. Pejzaž, 10/71, 1971, ulje platno, 148×122
66. Pejzaž, 1977, ulje platno, 130×130
67. Pejzaž, 15/17, 1971, akril platno, 160×70
Sve vlasništvo Galerije Studio

BIOGRAFIJE

JAN BERDIŠAK (JAN BERDYSZAK)

Rođen 1934. god. Akademski slikar (Visoka škola likovnih umetnosti u Poznanju). Diplomirao je 1958. god. Docent iste Visoke škole u Poznanju. Bavi se slikarstvom, skulpturom, grafikom, crtežom, scenografijom i dr. Živi i radi u Poznanju.

Počev od 1960. god. imao je oko 50 individualnih izložbi — između ostalog u sledećim gradovima u Poljskoj: Poznanj, Klub »Od Nowa« 1960. Galerija »Arsenal« 1960., 1966., 1967., 1968., 1969., 1971., Galerija »Uprave umetničkih izložbi (BWA) 1962., 1964., 1968., Narodni Muzej u Poznanju 1974.; Košalin — Muzej 1960.; Krakov — Galerija »Krysztofory« 1965., 1969., Galerija »Arkade« 1972.; Varšava — Galerija »Zachęta« 1969., Galerija pozorišta »Studio« 1975.; Sopot (Gdanjsk) — Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1970.; Lublin — Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1973.; Lođ — Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1976., U inostranstvu: Tokijo — »Akiyana Gallery« 1966.; Beč Galerie in der Biberstrasse 1967.; London Grahovski Gallery 1969.; Mađarska — Balatonboglari, Galerija nove mađarske avangarde 1971.; Budimpešta — Centar za Poljsku kulturu 1972.; Brno — »Dům »Panů« iz Kunstata 1971. Učestvovao je u mnogim kolektivnim poljskim likovnim izložbama. Između ostalog — VI Bijenale mladih u Parizu 1969.; Međunarodna izložba likovnih umetnosti u Parizu 1970.; »Elektra 70« u Nju Jorku 1970.; »Quadrennale« za scenografiju, Prag, 1971.; »Čovek i njesov svet« Montreal, 1972.; III Međunarodna izložba originalnog crteža, Rijeka 1972.; V Međunarodni bijenale grafike, Krakov 1974.; X Međunarodni bijenale savremene likovne umetnosti, Menton 1974.; Međunarodna izložba grafike, Jyväskylä 1975., Dobitnik dve nagrade Ministra za kulturu i umetnost (1963. i 1964.), nagrade poznanjskog vojvodstva i grada Poznanja, (1965.), nagrade Ministra za kulturu i umetnost za umetnička likovna dostignuća; nagrade grada Krakova (1969); nagrade I stepena Ministra za kulturu i umetnost (1971.). Njegovi radovi nalaze se u zbirkama: Nacionalnog muzeja u Varšavi, Muzeja u Zakopanima i Novom Sonču; u inostranstvu — Stedelijk Museum u Amsterdamu, Galerija Nazionale d'Arte Moderna u Rimu, te u mnogim privatnim kolekcijama u zemlji i u inostranstvu.

TADEUŠ BŹOZOVSKI (TAEUSZ BRZOZOWSKI)

Rođen 1918. Adameski slikar, studirao je na Akademiji likovnih umetnosti u Krakovu (1936—1939.). Diplomirao je 1946. Od 1962. god. profesor Visoke škole likovnih umetnosti u Poznanju. Od 1957. god član »Krakovske grupe«, od 1961. član međunarodne grupe »Fazes« (Phases). Bavi se uljanim slikarstvom, freskom (zidnim slikarstvom), crtežom, scenografijom, dizajnom enterijera i tkanina. Živi i radi u Zakopanima.

Individualne izložbe: Varšava, Galerija »Desa« 1956., Galerija »Krivo kolo« (Krzywe Kolo) 1960. Pariz, Galerija Lambert 1960. Torunj, Galerija »Kluba inostrane štampe i knjige« 1963. Šćećin, Galerija »13 Muza«, 1963. Poznanj, Nacionalni Muzej 1963. i 1974. Varšava, Udruženje poljskih muzičara, 1964. Poznanj, Galerija »Od Nowa«, 1965. Varšava, Galerija »Savremena« 1966. Krakov, Galerija »Desa« 1966., 1970. Torunj, klub »Azil«, 1969. Katowice, Galerija likovne umetnosti, 1970. Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu: XI Trijenale u Milanu 1957; Erste biennale van de jonge hedendaagse schilderkunst, Brugija 1958.; Bijenale u Sao Paulo, 1959., 1975. International Guggenheim Award, Nju Jork, 1960. Ecole de Paris, Pittsburgh, 1961. Alternative attuali l'Aquila, Aquilla, 1962. Art since 1950. American and International Seattle World's Fair, Seattle (USA), 1962. Every art movement has its own masters Chicago, 1962. XXXI Bijenale u Veneciji 1962. Figuratie Defiguratie de Menseliske Figuur Sedert Picasso, Gandawa 1964. Exposition de l'Association Internationale des Arts Plastiques, Tokijo, 1966. II Internacionale Ausstellung der Zeichnung, Darmstadt, 1967. ROSC'67 The Poetry of Vision International Art Exhibition of Modern Painting and Ancient Celtic Art, Dablin, 1967/68. Liniano Bijenale, Linjano, 1968. I Međunarodna izložba likovne umetnosti, Beograd-Sarajevo 1968. Izložba grupe »Fazes« (Phases) — Pariz 1964., Lil, 1968., Montmor (Aude) 1968/69. Strasburg, 1970., Poznanj, Vroclav, Sopot, Slupsk 1971, Nica 1972. Međunarodna izložba originalnog crteža, Rijeka, 1970., 1974.

Dobitnik mnogih nagrada — Frančesko Nulo, Venecija 1962., nagrada II stepena Ministra za kulturu i umetnost Nar. rep. Poljske, 1972., nagrede kritike 1973. Radovi u zbirkama: Nacionalni Muzeji u Varšavi, Krakovu, Poznanju, Ščećinu, u Muzeju umetnosti u Lođu i dr.

STEFAN GJEROVSKI (STEFAN GIEROWSKI)

Rođen 1925. god. Akademski slikar. Studirao je na Akademijama likovnih umetnosti u Krakovu i Varšavi. Diplomirao je 1949. Docent na Akademiji likovnih umetnosti u Varšavi. Bavi se uljanim i zidnim slikarstvom. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, Udruženje poljskih arhitekta, 1955., Galerija »Kšive Kolo« (Krzywe Koło), 1957., 1958., 1960. Udruženje poljskih muzičara, 1963., Galerija »Zachęta«, 1967., Galerija »Savremena«, 1970., Galerija »Zapjecek« 1973. Pariz, Galerija »La Cloche«, 1961., 1965.; Oljština, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1967. Krakov, Galerija »Prizmat«, 1970. Gdanjsk, »Šjenj gdanjska«, 1970. Gnjezno, Galerija »A«, 1971. Pjastov, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1974. Lublin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1974. Nova Huta Galerija »Paviljon« 1975. Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu, međunarodne likovne ekspozicije: Europäische Forum, Alpbach, 1958. I Bijenale u Parizu, Pariz, 1959. V Bijenale u Sao Paulo, 1959. Međunarodna izložba likovne umetnosti, Rajnhausen 1962.

Intergrup-62, Essen, 1962. »Carnegie Institute«, Pittsburg, 1964. V Bijenale u San Marinu, San Marino, 1965. (nagrađen zlatnom medaljom). Međunarodna izložba likovne umetnosti, Tokijo, 1966.; Međunarodna izložba crteža, Darmstad, 1967. I Trijenale savremene umetnosti, Nju Deli, 1968. XXXIV Bijenale u Veneciji, 1968. Međunarodna izložba »Elektra/O«, Nju Jork, 1970. Međunarodna izložba savremenog slikarstva, Santijago de Chile, 1972. Međunarodni Sajam likovne umetnosti ART 6/75, Bazileja, 1975. Dobitnik nagrade Ministra za kulturu i umetnost II stepena za umetnička ostvarenja u godinama 1964—1967. i u 1967. Radovi Gjerovskog nalaze se u zbirkama: Nacionalni Muzeji u Varšavi, Poznanju i Vroclavu, Muzej umetnosti u Lođu. U inostranstvu: Solomon R. Guggenheim Museum u Nju Jorku, Muzej sv. Barbare u Kaliforniji, u Love Art Museum — Majami, Rose Museum of Art — Walthaus Moss, Mc Craw-Hill Colletion u Nju Jorku, te u mnogim privatnim zbirkama u Poljskoj, u inostranstvu.

JAN DOBKOVSKI »DOBSON«

Rođen 1942. god. Akademski slikar, diplomirao je na Akademiji likovne umetnosti u Varšavi 1968. Bavi se uljanim slikarstvom i crtežom. Izlaže od 1967. god. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, Klub Medicinara, 1967., Galerija »Savremena« 1974., Galerija »Zapjecek« 1975.: u godinama 1969—1972. preredio je više izložbi svojih slika u varšavskim fabrikama. Izlagao je takođe u drugim gradovima: Gnjezno, Galerija »A«, 1970., Katowice Galerija »Katovice«, 1970., Lublin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1972., Galerija »Labirint«, 1974., Ščećin Izdavačka umetničko-grafička agencija 1972., Nju Jork, »Bodley Gallery 1972., Bidgosc, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1973., Torun, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1973., Valbzih, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1973., 1974. Los Angeles, William Hunter Gallery 1973., Vroclav, Klub novinara 1974., Kosalin »Klub inostrane štampe i knjige« 1974., Poznanj, Galerija »Nova« 1974., Slupsk, »Klub inostrane štampe i knjige« 1974. Zjelona Gura, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1976., Bjalistok, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1976.

Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu: između ostalog Međunarodna izložba »Elektra 70«, Nju Jork 1970., XI Bijenale u Sao Paulo 1971., Međunarodna izložba mlade umetnosti, Nju Jork, 1971., Međunarodna umetnička izložba »Čovek i njegov svet«, Montreal, 1972., VIII Bijenale mladih, Pariz, 1973., Međunarodni Bijenale u Mentonu, 1974.

Radovi Dobkovskog nalaze se u zbirkama Nacionalnih Muzeja u Varšavi, Poznanju i Vroclavu, u Muzeju umetnosti u Lođu; u inostranstvu — u Solomon R. Guggenheim

Museum u Nju Jorku, u Muzeju sv. Barbare u Kaliforniji, u Love Art Museum Majami, u Rose Museum of Art — Walthaus Moss, Mc Craw-Hill Colletion u Nju Jorku, te u mnogim zbirkama privatnih lica u Poljskoj, Švedskoj i Danskoj, u Sjedinjenim Državama.

TADEUS DOMINIK (TADEUSZ DOMINIK)

Rođen 1928. god. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Varšavi. Diplomirao je 1953. U periodu 1958—1959. na stipendiji u Parizu (stipendija Francuske vlade), 1961—1962. u SAD, na stipendiji Fordovog Fonda. Bavi se uljanim slikarstvom, umetničkom grafikom i crtežom. Docent na Akademiji likovnih umetnosti u Varšavi. Živi i radi u Varšavi..

Izlagao je na više od 40 individualnih izložbi, između ostalog sledećim gradovima u zemlji i inostranstvu: Varšava, Galerija »Zachęta« 1957. i 1969., Galerija »MDM« 1963., Galerija Udruženja ljubitelja likovnih umetnosti 1965. i 1966., »Dom likovnih umetnika« 1972. i 1974., Bidgosc, Muzej »Leon Viculkovski« 1965., Krakov Galerija »Arkade« 1968., Scećin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« 1968., Pariz, Galerija »Lambert« 1959. i 1962., Vašington 1960., Nju Jork, Van Drejcin Galleries 1962., London, Grabovski Gallery 1963., Prag, Galerija »Recickih«, 1965., Nirnbern, Trappen Gallerie, 1968., Marijanske Laznji, Dvorana Šopenovog Doda, 1969.

Udeo u kolektivnim izložbama u zemlji i inostranstvu: Međunarodna izložba mlade likovne umtnosti, Varšava 1955. »druga nagrada, XXVIII Bijenale u Veneciji 1956., Međunarodna izložba grafike »Bjanko e nero«, Lugano 1956., Izložba međunarodne grupe »Roter Rajter«, Treunstein, Bad Rajchenhal 1956., Međunarodna izložba savremene umetnosti, Nju Deli 1957., IV Bjenale Sao Paulo 1957., II Međunarodna izložba grafike, Ljubljana 1957., Guggeheim International Award, Nju Jork 1958., Međunarodna izložba likovne umetnosti socijalističkih zemalja, Moskva, 1958/59., Europaisches Forum, Alpbach, 1959., II Međunarodni bijenale grafike, Tokio, 1960., II Bijenale u Parizu, 1961., Izložba likovne umetnosti, Monte Karlo 1964. (nagrada) Međunarodna izložba »umetnici protiv rasizma« London 1965., V Bijenale u San Marinu, 1965., Izložba Međunarodnog udruženja likovnih umetnosti, Tokijo, 1966., Međunarodni Festival slikarstva, »Cagnes-sur-Mer«, 1970., Međunarodno Trijenale u Nju Deli, 1971., Međunarodna izložba savremenog slikarstva, Santijago de Cile, 1972., Međunarodna izložba savremene umetnosti »Čovek i njegov svet«, Montreal, 1972.

Radovi Domenika nalaze se u zbirkama: Nacionalni Muzeji u Varšavi, Krakovu, Poznanju, Scećinu, u Muzeju »Leon Viculkovski« u Bidgoscu, u Muzeju Torunju, Muzeju Ljubuskom u Zjelonoj Guri, Muzej Varmije i Mazurije u Oljštinu, a takođe u inostranstvu — Museum of Modern Art u Nju Jorku; dosta slika nalazi se takođe u privatnim kolekcijama u Poljskoj i u drugim zemljama — Engleskoj, Argentini, Brazilu, Danskoj, Francuskoj, Holandiji, Jugoslaviji, Švedskoj i SAD.

JANUS KACMARSKI (JANUSZ KACZMARSKI)

Rođen 1931., Studirao je na Akademiji likovnih umetnosti u Varšavi, Lenjingradu i Kijevu. Diplomirao je 1956. god. Bavi se slikarstvo, crtežom, kraktometražnim filmom, a takođe i publicistikom. Član »Grupe realista«. Od 1972. god. predstavnik Glavnog odbora Udruženja poljskih likovnih umetnika. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Dom kulture u Pocdamu (DDR) »Hans Marhvit«, 1966.; Pariz, Galerija »Jean Camion« 1967.; Lublin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1968.; Varšava, Galerija »Kordegarda«, 1971.; Oljština, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1972.; Katowice, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1973.; Krakov, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1974.; Berlin, klub »J. R. Bechler«, 1974.; Drezden, 1974.; Bjalistok, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1975.

Međunarodne kolektivne izložbe: Bijenale likovnih umetnosti baltičkih zemalja, Rostok, 1961., 1965., 1969., 1975.; Salon slikarstva, vajarstva i keramike, Juvisy-sur-Orge,

1968.; Izložba »Protiv rata i fašizma«, Varšava, 1970.; Jesenji salon u Parizu, 1971.; »Čovek i njegov svet«, Montreal 1972.; Prvi trijenale realističkog angažovanog slikarstva, Sofija, 1973.; Međunarodna izložba trideset godina pobjede, Moskva, Berlin, 1975.; Prag, 1976.

Dobitnik nagrade Ministra odbrane II stepena, za slikarstvo posvećeno temama iz vojske u 1972. god. Primio je druge nagrade na raznim izložbama i natecanjima u zemlji. Njegove slike nalaze se u zbirkama Nacionalnih muzeja u Varšavi, Vroclavu i Scecinu, u Muzeju istorije poljskog revolucionarnog pokreta u Varšavi, u Vojnom Muzeju u Varšavi, u Muzejima u Oljštinu, Bitomju, te u inostranstvu.

JUZEF LUKOMSKI (JOZEF LUKOMSKI)

Rođen 1920. god. Studirao na Akademiji likovne umetnosti u Varšavi (1950—1951.), a posle na Centralnoj Akademiji likovne umetnosti u Pekingu. Diplomirao je 1958. u Varšavi. Bavi se slikarstvom, umetničkim tekstilom, prostornom kompozicijom. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, Likovna galerija »MDM«, 1959, 1962.; Dom likovnog umetnika 1968, 1970.; Galerija »Zachęta«, 1971.; Galerija »Savremena«, 1973.; Galerija »Papjecek« 1974.; Centar za poljsku kulturu i informaciju u Sofiji, 1968.; Oljštın, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1969.; Sopot, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1971.; Elblong, Galerija »EL« 1973.; Lublin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1976.

Kolektivne izložbe: Prva, druga i treća »Grand Prix Internationale« d'Art Contemporain, Monte Carlo, 1964., 1966., 1968.; Međunarodna izložba crkvene umetnosti, Salzburg, 1968.; Stokholm, 1971.; Međunarodna izložba »Der ausgesparte Mensch«, Mannheim, 1975/75.

Radovi Lukomskog nalaze se u zbirkama: Centralnog muzeja za tekstil u Lođu, u privatnim kolekcijama u Poljskoj, Danskoj, Švajcarskoj, Švedskoj, Italiji i SAD.

ZBIGNJEV MAKOVSKI (ZBIGNIEW MAKOWSKI)

Rođen 1930. god. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Varšavi i diplomirao 1956. Bavi se slikarstvom, crtežom, poezijom. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, studentski klub »Hibride« 1957., Galerija lista »Nova kultura« 1958.; Galerija »MDM«, 1961.; Galerija »Zachęta« 1966., 1972.; Galerija »Zapjecek« 1974.; Poznanj, Galerija »Od Nowa«, 1961., 1966.; Lublin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1975.; Gdanjsk, Državna »Balticka« opera 1974.; Vroclav, Nacionalni Muzej 1966.; Krakov, Galerija »Arkade« 1969.; Katowice, klub umetničkih udruženja 1970.; u inostranstvu: Nju Jork, Salon »Cepelija« 1962.; »Miami Museum of Modern Art« 1963.; Rijo de Zaneiro, Museum de Arte Moderna 1963.; Lozana, Galerija »Alice Pauli«, 1964., 1967., 1971., 1973., 1976.; Dizeldorf, Kunstmuseum 1965.; Amsterdam, Galerie Pauli 1965.; Lund, Lunds Konsthall, 1965.; Brisel, Galerija »Centaur« 1965., Hanover, Protestantska akademija 1966.; Bolonija, Galerie Foscherari 1967.; Ciri, Galerija Bischofberger 1968.; London, Gallery Marlborough 1968.; Ženeva, Galerija »Zodijak« 1969.; Zazileja, Galerija »Alice Pauli« 1971.; Pariz, Galerija »Jeanne Bucher« 1973.; Ženeva, Arte Galerie 1974.

Kolektivne izložbe: Peti Salon u Parizu, Pariz 1962.; Mouvement surréaliste et mouvement Phases« Pariz 1962.; sedmi i osmi Bijenale u Sao Paulo 1963., 1965.; Exposition de Noël u Lozani, 1964/65.; 10 godina Galerije »Espace«, Amsterdam 1965.; peti međunarodni Bijenale savremene umetnosti, San Marino 1965.;

Međunarodna izložba savremene umetnosti, Nju Jork 1966.; Poetska slika 1966, London 1966.; Međunarodna izložba crteža, Dramastadt 1967.; Međunarodna izložba London 1966.; Međunarodna izložba crteža Darmastadt 1967.; Međunarodna izložba savremenog slikarstva i skulpture, Pittsburgh 1967.; »Elektra 70«, Nju Jork, 1970.; Dialogue, Kopie, Variation und Metamorphose alter Kunst vom Jahrhundert bis zur Gegenwart, Dresden, 1970.; Međunarodna izložba savremene umetnosti u Lozani, 1970.; Bijenale u Veneciji 1972.; Međunarodna izložba umetnosti, Milano 1974.

Dobitnik nagrada likovne kritike »Kamil Ciprijan Norvid« za najbolju individualnu izložbu u Varšavi 1972.

Slike i drugi radovi: u zbirkama poljskih Nacionalnih muzeja u Varšavi, Krakovu, Poznanju, Vroclavu, u Muzeju umetnosti u Lođu, Muzeju grada Vroclava, u Muzeju srednjeg Primorja, u Slupsku, Muzeju (»Leon Viculkovski« u Bidgoscu i dr. U inostranstvu — Nacionalni muzej u Pragu, Staatliche Kunst-sammlungen Kupferstich Kabinette u Drezdenu, Meseu de Arte Moderne u Rijio de Zanejro, Kunsthalle u Dizeldorfu, Miami Museum of Modern Art, Muzeum St. Gallen, Stededelijk Museum u Amsterdamu, Boymans van Beuningên Museum u Roterdamu te u privatnim zbirkama u zemlji i u inostranstvu.

ADAM MARCINJSKI (ADAM MARCZYŃSKI)

Rođen 1908. god. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Krakovu gde je diplomirao 1936. Danas je profesor iste Akademije. Bavi se slikarstvom, grafikom, scenografijom i primenjenom grafikom. Član je »Krakovske grupe«.

Živi i radi u Krakovu.

Individualne izložbe: Krakov 1936., Krakovska palata umetnosti 1949., 1955., 1959., Nacionalni Muzej 1960., Galerija »Ksistofori« 1960. i 1973.; Varšava, Klub mladih umetnika i naučnih radnika 1947., Galerija »Savremena« 1967., 1973.; Lođ, Galerija savremene umetnosti 1974.; u inostranstvu — Beč, Galerie in der Biberstrasse 1960. Međunarodne kolektivne izložbe: Olimpijada u Londonu 1948.; Međunarodna izložba grafike »Bjanko e nero« u Laganu 1954.; XXVII Bijenale u Veneciji 1956.; Međunarodna izložba umetnosti Roter Reiter, Trojnstajn 1956.; IV Bijenale u Sao Paulo 1957.; II Bijenale grafike u Ljubljani (nagrada) 1957.; Izložba likovnih umetnika predloženih za nagradu »S. Guggenheima, Nju Jork, 1958.; Documenta II, Kassel 1959.; »Ecolé de Paris«, Pariz, 1961.; Festival »Atelje 72«, Edinburg 1972.; »Čovek i njegov svet« Montreal 1972.

Dobitnik nagrade poljskog Ministra za kulturu i umetnost I stepena za izuzetna ostvarenja iz likovne umetnosti u 1967.

Likovni radovi Marcinjskog se nalaze u sledećim zbirkama: Nacionalni Muzeji u Varšavi, Krakovu, Vroclavu, Scećinu, Poznanju i Gdanjsku, Muzej umetnosti u Lođu, The American Foundation of Art u Nju Jorku, Pape Gallery u Nju Jorku, u muzejima u Veneciji, Pragu, Zenevi, Skoplju, te u mnogim privatnim zbirkama u Poljskoj i u drugim zemljama.

JEZI NOVOSJELSKI (JERZY NOWOSIELSKI)

Rođen 1923. god. Studirao je u Institutu za likovnu umetnost (1940—1942), posle na Akademiji likovnih umetnosti u Krakovu (1945—1946). Bavi se uljani i zidnim slikarstvom. Od 1962. god. profesor na Akademiji likovne umetnosti u Krakovu. Živi i radi u Krakovu. Član je »Krakovske grupe«, učestvuje u njenim manifestacijama.

Individualne izložbe: Lođ, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1956., 1957., 1961., 1965.; Krakov, Dom likovnog umetnika 1956., Galerija »Ksistofore« 1960., 1964., 1972., Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1966., 1974., Galerija »Desa« 1969., 1971.; Varšava 1957., Galerija »Krivo kolo«, 1961., Galerija »Zachęta« 1963., Galerija »Zapjcek« 1974., Nova Huta 1960., Narodno pozorište 1964., Vroclav 1960., Scećin 1962., Zakopane Galerija »Pegaz« — »turističkom hotelu« 1965., Głjivice, Dom likovnih umetnika 1967.; Lublin Galerija BWA 1967., i 1973.; Gnjezno, Galerija »A« 1971.; Zesov, Galerija BWA 1971.; Izložba u inostranstvu — Beč, Galerie in der Biberstasse 1966.

Udeo u kolektivnim izložbama u zemlji i inostranstvu: XXVIII Bijenale u Veneciji 1956.; V Bijenale Sao Paulo 1959.; Guggenheim International Award, Nju Jork 1960.; Međunarodni Kongres za savremenu umetnost, Nju Deli 1960.; Intergrup 62, Essen 1962.; I Svetska izložba neapstraktnog slikarstva, Tokijo, 1965.; V Bijenale savremene likovne umetnosti San Marino 1965.; »Umetnici protiv rasizma« London 1965.; II Bijenale umetnosti baltičkih zemlja, Rostok, 1967.; Jesenji salon u Parizu 1971.; XXVI Međunarodni festival »Atelje 72« Edinburg 1972.; Međunarodna izložba

»Trideset godina pobede«, Moskva, Berlin 1975. i Prad 1976.

Dobitnik nagrade poljskog Ministra za kulturu i umetnost II stepena za celokupno životno delo (1962), iste godine nagrade I stepena za slikarska ostvarenja (1973), Nagrada »Stanisława Pjetsaka« za sva svoja slikarska ostvarenja (1967), nagrade kritike i likovne informacije Udruženja novinara (sekcija iz Krakova) za najbolju individualnu izložbu 1974.

Njegovih radova ima u zbirkama Nacionalnih muzeja u Varšavi, Krakovu, Poznanju i Vroclavu, u Muzeju umetnosti u Lođu, u Muzejima Torunja i Bidgosca, te u privatnim zbirkama u zemlji i u inostranstvu.

JANUŠ PŠIBILSKI (JANUSZ PRZYBYLSKI)

Rođen 1937. god. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Varšavi, diplomirao je 1963. Ravi se slikarstvom i grafikom. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, Galerija savremene umetnosti 1967., Galerija »Zachęta«, 1970., Galerija vajarstva Udruženja poljskih likovnih umetnika 1973.; Torunj BWA 1969., Lublin, Galerija »Labirint« 1973., BWA 1976.; Lođ, BWA 1975.; Helm »Galerija 72« 1973.; Pjastov Galerija BWA 1976.; Izložbe individualne u inostranstvu: Nju Jork, »Pape Gallery« 1971.; Zapadni Berlin, Galerie Warschau 1972.; Galerie Wertheim 1974.; Solingen Galerie Alterman 1972.; Dizeldorf, Galerie »Pol - Art« 1975.; Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu: Prvi, drugi treći i četvrti Međunarodni bijenale grafike u Krakovu 1966., 1968. (nagrada), 1970., 1972.; Peti Bijenale u Parizu, 1967.; VI Međunarodna izložba mlade grafike »Europahaus«, Beč 1968. (prva nagrada); Međunarodna izložba grafike iz zemalja Latinske Amerike, Havana 1968.; Prvi Međunarodni bijenale grafike Ljez, 1969.; Osmi Međunarodni bijenale grafike, Ljubljana 1969.; Međunarodna izložba »Protiv rata i fašizma« Varšava, 1970.; XI Bijenale Sao Paulo, 1971. (zlatna medalja); II Međunarodni trijenale savremene likovne umetnosti, Nju Deli 1971.; Međunarodna izložba grafike, Montreal 1971.; Međunarodna izložba mladih likovnih umetnika, Nju Jork 1971.; III Međunarodni bijenale grafike u boji, Frechen 1972.; »Bijanko e nero«, Lugano 1972.; III Međunarodni bijenale grafike, Bradford 1972.; II Međunarodni bijenale grafike, Brema 1972.; Međunarodni sajam likovne umetnosti, Dizeldorf 1974.; V Međunarodni bijenale »Sport i likovna umetnost«, Barcelona 1975.

Dobitnik više nagrada u zemlji.

Slike u zbirkama: Nacionalni muzeji u Varšavi, Krakovu, Poznanju, Vroclavu i Scećinu, u Muzeju »Leon Viculkowski« u Bidgoscu, Muzeju umetnosti u Lođu, te u inostranstvu u kolekcijama u Australiji, Švedskoj i SAD.

JEZI STAJUDA (JERZY STAJUDA)

Rođen 1926. god. Studirao je na Fakultetu za arhitekturu Varšavske Politehničke Akademije (1952—1959). Slikar, publicista, kritičar umetnosti, član AICA. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšavska Politička Akademija 1957.; Galerija »Zapjecek« 1974.; Gdanjsk, Politehnička Akademija 1957.; Poznanj, Galerija »Od nowa« 1965.; u inostranstvu: Oksford EXETER College 1974. Kolektivne izložbe: Bijenale savremene likovne umetnosti u San Marino, 1965.; Međunarodna savremene likovne umetnosti »Čovek i njegov svet«, Montreal 1972.; Međunarodni trijenale savremene likovne umetnosti, Nju Deli, 1975.

Slike u zbirkama: Nacionalni Muzeji u Varšavi i Poznanju, Muzej umetnosti u Lođu, Muzej u Bohum i dr.

JUZEF ŠAJNA (JOZEFF SZAJNA)

Rođen 1922. god. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Krakovu, diplomirao je na dva fakulteta: Scenografija (1953.) i grafika (1954). Slikar, grafik, scenograf, pozorišni reditelj. Direktor pozorišta »Studio« u Varšavi, autor mnogih

scenografija u inostranstvu, između ostalog Engleska, Savezna Republika Nemačka, Zapadni Berlin, Jugoslavija i dr. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe slikarskih iscenografskih radova: Krakov, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA) 1958., 1966., 1968., 1970., Palata likovne umetnosti 1962.; Varšava, Galerija »MDM« 1960., Galerija »Savremena« 1969., Galerija pozorišta »Studio« 1975.; Nova Huta »KMPiK« 1960., 1974.; Zesov, Pozorište »W. Siemaskova« 1964.; Torunj, pozorište »Hozica« 1968.; Lublin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« (BWA), 1969., Lođ, Veliko pozorište 1972.; Izložbe u inostranstvu: Firenca, pozorište »Pergola«, 1965.; Rim, Padova, Milano — Poljsko-italijansko Društvo, 1966.; Nica, klub »Artaud« 1967.; Galerija du Musée de la Marine, 1968.; Beograd, pozorište »Atelje 212«, 1968.; Le Hawr, 1969.; Venecija — u okviru XXXV Bijenala — 1970.; Pozorište »Sheffield« 1970.; London, Institut za poljsku kulturu, 1970.; »Recklinghausen Haus der Ruhrfestspiele« 1971.; Edinburg, 1971.; Budapest »Ernst Muzeum« 1975.

Međunarodne kolektivne izložbe: Međunarodni pozorišni festival, Venecija 1956.; Međunarodni pozorišni festival, Pariz, 1958.; Međunarodna izložba scenografije »Bild und Bühne«, Baden-Baden, 1965.; Prvi i drugi kvadrilenale scenografije, Prag 1967. i Prag 1971. (zlatna medalja); Međunarodna izložba kolaža, Ciriš, 1968.; Međunarodna izložba scenografije, Oslo, 1971.; Festival savremene umetnosti, Edinburg, 1972. Dobitnik nagrade poljskog Ministra za kulturu i umetnost (III stepena) 1962.; nagrade poljskog Ministra za kulturu i umetnost (II stepena) za savremenost u scenografiji te za veliki uspeh u likovnim umetnostima primenjenim za pozorište u 1971.; nagrada Galerije »Arkade« 1968.; nagrada grada Krakova, 1971.

Slike J. Šajne nalaze se u sledećim zbirkama: Nacionalni muzeji u Varšavi i Krakovu, Muzej umetnosti u Lođu, Pokrajinski muzej u Zesovu, Muzej grada Torunja, Muzej »Dvorac« u Lublinu, pozorišni Muzeji u Varšavi i Krakovu; Zbirke u inostranstvu: Galerija »Cortina« u Milanu, Muzej umetnosti u Recklinghausen, Muzej umetnosti u Geteborgu itd.

HENRIK STAZEWSKI (HENRYK STAŻEWSKI)

Rođen 1894. god. Studirao je na Visokoj školi likovnih umetnosti u Varšavi, posle — u Francuskoj, Italiji, Nemačkoj i Holandiji (godine 1924—1927). Jedan od osnivača likovne grupe BLOK, kasnije član ove grupe (1923.); od 1926. god. član grupe PRAESENS, od 1930. — grupe revolucionarnih umetnika. U Parizu bio je član međunarodne grupe Cercle et Carré, zatim — od 1932. god. u grupi Abstraction — Création. Bavi se uljanim i etnim slikarstvom, primenjenim umetnostima. Pisao je niz publikacija i materijala za teme savremene umetnosti. Od 1962. god. član je Association Internationale des Arts Plastiques u okviru UNESCO. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, Umetnički klub »Polonia«, 1921., Salon Instituta za propagandu umetnosti, 1933. i 1934., klub Udruženja poljskih književnika 1955., Galerija »Kardegarda« 1958. i 1959., klub Krivo »kolo« 1960., 1961. i 1962., Galerija »Zachęta« 1965., Galerija »Foksal« 1967., 1969., 1970., Galerija »Savremena 1976.; Lođ, Muzej umetnosti 1969., Centar za propagandu umetnosti, 1974., Lublin Dom kulture »Zamek« 1961.; Vroclav, Galerija »Mona Liza« 1968.; Krakov, Galerija »Kristofore« 1970.; Helm, »Galerija 72« 1976. Izložbe individualne u inostranstvu: Rim, Galleria del Incontro 1956.; London, Grabovski Gallery 1963.; La Chaux de Fonds Musée des Beaux-Arts 1967.; Chicago, Kasimir Gallery 1968.; Prag, Narodni Galerie 1970.; Amsterdam, Stedelijk Museum 1973.; Brisel, Wide White Space Gallery, 1974.; Pariz, »Galerie 16« 1974.; Dizeldorf, Galerie Pol-Art 1974.

Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu: Međunarodna izložba arhitekture, Varšava, 1926.; Međunarodna izložba crteža, Nju Jork 1926.; Machine Age, Nju Jork, 1927.; Jesenji Salon, Pariz 1928.; Construction and geometry in Painting, Nju Jork i drugi gradovi u Sjedinjenim Državama 1960—1961.; Art Abstrait Constructif International (AACI), Pariz 1961.; Intergrup 62, Essen 1962.; Međunarodni bijenale u San Marinu 1963.; Mondrian de Stijland their Impact, Nju Jork Rim, London 1964.; The Classic Spirit in 20-th Century Art, Nju Jork, Sidnej 1964.; Bijenale u Veneciji, 1964. (nagrada); Izložba Međunarodnog udruženja likovne umetnosti, Santa Barbara i drugi gradovi Sjedinjenih Država, 1966.; Međunarodna izložba savremene umetnosti, Nju Jork 1966.; Međunarodna izložba savremene umetnosti, Nju Jork 1966.; Avangarda Istočne Evrope,

u 1910—1930., Zapadni Berlin, 1967.; Prvi međunarodni Bijenale konstruktivizma, Nirnberg 1969.; Evropa 1925, Strasburg 1970.; III Salon Internationale degalleries pilotes, Lozana 1970.; »Elektra 70«, Nju Jork 1970.; Festival u Edinburgu »Atelje 72«, Edinburg 1972.; Međunarodna izložba likovne umetnosti Milano 1974.; Međunarodna izložba likovne umetnosti povodom »Nedelje Baltika«, Rostok 1974.; Međunarodni sajam likovne umetnosti »Art 6/75«, Bazileja 1975.

Nagrade: nagrada I stepena poljskog Ministra za kulturu i umetnost dodeljena za celokupno likovno delo Stazevskog u 1965. Nagrada J. G. Herdera, Beč, 1972. Otkupljeni radovi u zbirkama: Nacionalni Muzeji u Varšavi, Krakovu i Poznanju, Muzej umetnosti u Lođu, Rijksmuseum Kröller — Müller u Otterlo, Galerie Denise Rene u Parizu, Gallery Chalette u Nju Jorku, Museum of Modern Art u Nju Jorku, Tate Gallery u Londonu, Stedelijk Museum u Amsterdamu te u mnogim privatnim zbirkama u zemlji i u inostranstvu.

JONAS STERN (JONASZ STERN)

Rođen 1904. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Krakovu (1928—1934.). Slikar, grafik, profesor iste Akademije u Krakovu. Jedan od osnivača udruženja likovnih umetnika i kritičara »Krakovska grupa«, te član ove grupe. Živi i radi u Krakovu. Individualne izložbe: Sopot »BWA« 1958.; Krakov, Nacionalni muzej 1972.; Udruženje ljubitelja likovne umetnosti 1972.; Bjalistok »BWA« 1976.

Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu: između ostalog Međunarodna izložba savremenog slikarstva »Roter Reiter« Minhen 1957.; Treća Međunarodna izložba »Europahaus«, Beč 1965.; XIII Međunarodni likovni Salon, Pariz 1972.; Međunarodna izložba savremene likovne umetnosti »Čovek i njegov svet«, Montreal 1972.

Nagrade: nagrada grada Krakova za celokupno likovno delo, 1961. god. Nagrada I stepena Ministra za kulturu i umetnost za profesore visokih umetničkih škola, 1965. god. Nagrada I stepena poljskog Ministra za kulturu i umetnost za celokupno likovno delo i pedagoški rad, 1969. god.

Otkupljeni radovi nalaze se u zbirkama: Nacionalnih muzeja u Varšavi, Krakovu i Scećinu, Museo del Arte Moderne u Veneciji, Stedelijk Museum u Amsterdamu, te u mnogim zbirkama u zemlji i u inostranstvu.

JEZI THUZEWSKI (JERZY TCHORZEWSKI)

Rođen 1928. god. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Krakovu, Diplomirao je na Akademiji likovne umetnosti u Varšavi 1951. god. Slikar, profesor na istoj Akademiji u Varšavi. Član udruženja »Krakovska grupa«. Živi i radi u Varšavi. Individualne izložbe: Varšava, Galerija »Zachęta«, 1957., 1969., Galerija »Krivó kolo« 1960., Park »Lazjenki«, »Hram Dijane« 1964., Galerija »MDM«, 1966., Galerija »Zapjecek« 1975.; Lođ, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« 1957.; Krakov, Galerija »Kristofore« 1965.; Vroclav, Galerija »EM« 1972.; izložbe u inostranstvu: Pariz, Galerie Fürstenberg, 1960.; Liz 1961.; Brisel Galerie St. Laurent 1961.

Kolektivne izložbe: između ostalog Međunarodni bijenale grafike »Bijanko e nero«, Lugano 1956.; I Međunarodni bijenale mlade likovne umetnosti Brugija 1958.; V Bijenale, Sao Paulo 1959.; II Bijenale mladih Pariz 1961.; »Le voir dit«, Pariz 1961.; Solstice de l'image, Pariz, 1971.; »Intergrup 62«, Essen 1962.; Međunarodna izložba savremene likovne umetnosti, Monte Carlo 1964.; VIII Bijenale Sao Paulo — izložba nadrealizma i fantastičke umetnosti, Sao Paulo 1965.; V Bijenale savremene likovne umetnosti San Marino 1965.; I Trijenale savremene likovne umetnosti, Nju Deli 1968.; XXXIV Bijenale u Veneciji 1968.; Izložba grupe »Phases«, Vroclav, Sopot, Poznanj, Slupsk 1971.; Retroviseur »Phases«, Nica 1972.

Dobitnik nagrade poljskog Ministra za kulturu i umetnost za slikarska ostvarenja u poslednim godinama 1967.

Njegove slike se nalaze u zbirkama sledećih muzeja: Nacionalni muzeji u Varšavi, Krakovu, Poznanju, Gdanjsku i Scećinu, u Muzeju grada Vroclava, u Muzeju u Oljštinu, Muzeju umetnosti u Lođu, Muzeju »Leon Viculkovski« u Bidgoscju, Muzeju »Zamak« u Lublinu, Muzeju srednjeg Primorja u Slupsku, u inostranstvu — Musée des Beaux-Arts u Liz, Folkvang Museum u Essen, Muzej u Skoplju itd.

RIŠARD VINJARSKI (RYSZARD WINIARSKI)

Rođen 1936. god. Studirao je na Varšavskoj Politehničkoj akademiji (diplomirao je 1966.), Akademiji likovne umetnosti u Varšavi (diploma u 1966.). Bavi se slikarstvom i grafikom. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, Galerija »Savremena« 1967., 1968., 1970., 1972., Galerija »Zachęta« 1970., Galerija »Zapjecek« 1975., Lubin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« 1967., Helm »Galerija 72«, 1872.; Lođ, Galerija savremene umetnosti 1974.; Vroclav, Galerija »Uprave umetničkih izložbi 1976. Izložbe u inostranstvu: Nirnberg, Kunsthalle 1971.; Milano »Galerie Schawartz« 1974. Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu: između ostalog — X Bijenale u Sao Paulo 1969.; Prvi Međunarodni bijenale konstruktivizma Nirnberg 1969.; »Elektra 70«, Nju Jork 1970.; Međunarodna izložba mladih likovnih umetnika, Nju Jork, 1971.; Međunarodna izložba savremene umetnosti »Čovek i njegov svet« Montreal 1972.; Međunarodni sajam likovne umetnosti, Dizeldorf, 1974.; Međunarodna izložba umetnosti, Milano 1974.; Međunarodna izložba — konkurs crteža, Barcelona 1974.; Međunarodni sajam likovne umetnosti »Art 6/75«, Bazileja 1975.

Slike Vinjarskog nalaze se u sledećim zbirkama: Nacionalni muzeji u Varšavi i Vroclavu; Muzej umetnosti u Lođu, Galerija »Azot« u Pulavama.

RAJMUND ZJEMSKI (RAJMUND ZIEMSKI)

Rođen 1930. god. Studirao je na Akademiji likovne umetnosti u Varšavi. Diplomirao 1955. god. Docent na slikarskom fakultetu iste Akademije. Bavi se slikarstvom i grafikom. Živi i radi u Varšavi.

Individualne izložbe: Varšava, Galerija »Krivo kolo« 1957., 1960., Galerija savremene likovne umetnosti 1962., 1964., Galerija »Zachęta« 1968., Galerija »Zapjecek« 1974.; Torunj, Galerija Saveza poljskih Studenata, 1967.; Krakov, Galerija »Prizmat« 1969.; Kolobzeg »Mala Galerija« 1970.; Scećin »Klub 13 Muza« 1974.; Lublin, Galerija »Uprave umetničkih izložbi« 1975.; Izložbe u inostranstvu — Vašington, Gress Gallery 1960.; Cikago, Gress Gallery 1962.

Kolektivne izložbe u zemlji i u inostranstvu: I Bijenale mladih, Pariz 1959.; Međunarodna izložba likovne umetnosti, Alpbach 1959.; Međunarodna izložba slikarstva i vajarstva Vašington, 1961.; Međunarodna izložba likovne umetnosti, Monte Carlo, 1967.; »Ars Baltico« Visbi 1968.; Međunarodni festival slikarstva, Cagnes-sur-Mer 1971.; Međunarodna izložba grafike (bijenale) »Premio Fiorino«, Firenca, 1971.; Međunarodna izložba savremene likovne umetnosti »Čovek i njegov svet«, Montreal, 1972.

Slike Zjemskog nalaze se u zbirkama: Nacionalni muzeji u Varšavi, Krakovu, Poznanju, Muzeja »Zamak« u Lublinu, Muzeju »Leon Viculkovski« u Bidgoscju, Muzeju u Torunju, u privatnim zbirkama u zemlji i u inostranstvu.

IZDAVAC: UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA BiH
ZA IZDAVAČA: LJUBOMIR PERČINLIĆ
ORGANIZACIJA IZLOŽBE: CENTRALNA UPRAVA UMETNIČKIH
IZLOŽBI VARŠAVA,
GALERIJA »STUDIO«, VARŠAVA
UPRAVNIK IZLOŽBE: BARBARA VOJNAR
UREDNIK KATALOGA: BARBARA VOJNAR
GRAFIČKA OPREMA
KATALOGA: MEHMED ZAIMOVIĆ
PLAKAT: SALIM OBRALIĆ
PREVOD: TEREZA VUJČIK
SNIMCI: DANUTA PJETŽAK-BARTOŠ, JEŽI
MANJKOVSKI, VOJČEH PLEVINJSKI,
ZIGMUNT RIBKA, JEŽI SOVA
LEKTOR: LJILJANA BJELICA
ŠTAMPA: NIŠRO »OSLOBOĐENJE«, SARAJEVO
ZA ŠTAMPARIJU: PETAR SKERT, GRAF. INŽ.
TIRAŽ: 800 PRIMJERAKA

